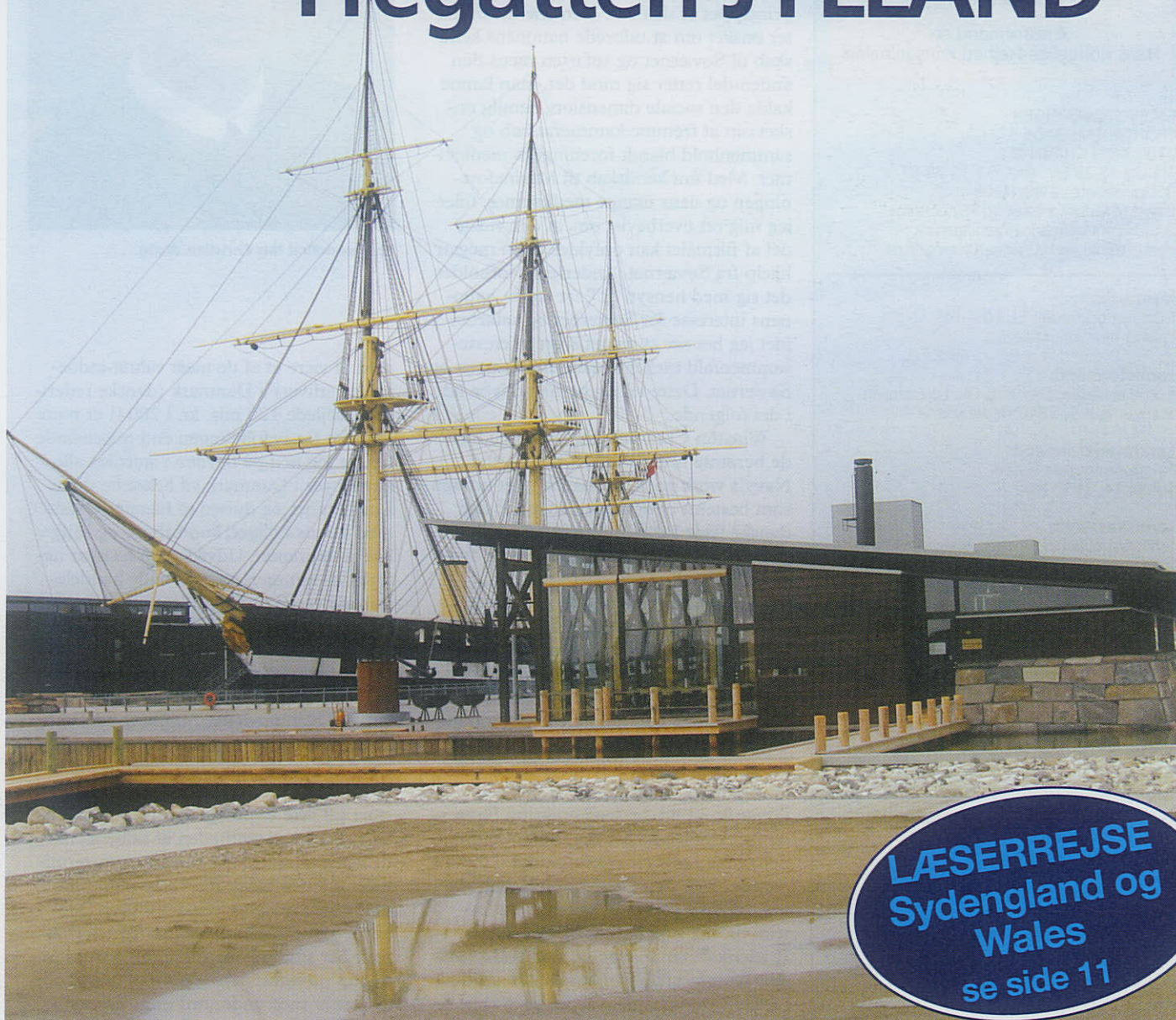

UNDER DANNEBROG

JULI/AUGUST 2005 · NR. 4 · 92. ÅRGANG

TEMA:

Fregatten JYLLAND

LÆSERREJSE
Sydengland og
Wales
se side 11

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er
Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkasten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandag og fredag kl. 10 – 14
Lukket hele juli måned

Landsformand:

Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Erhvervsbologichef Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 4828 9022
e-mail: joergen.kjeldsen@get2net.dk

Under Dannebrog:

ISSN: 0902-8307
Udkommer 6 gange årligt i et oplag på 10.600 pr. udgave.
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 8660 0488 – Telefax: 8660 0388
Mobiltelefon: 2192 3055
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Medlem af

Produktion og tryk:
Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postboks 229, Tåstruphøj 26, 4300 Holbæk

FORSIDEFOTO:

Fregatten JYLLAND placeret som den centrale del af fregatøen i Ebeltøft.
(Foto: Henning Jensen, Søfart)

Til fælles gavn

Af chefen for Søværnets Operative Kommando, kontre-admiral Nils Christian Wang

Hvis man lader blikket glide en anelse til venstre for denne spalte, så vil man bemærke, at Marineforeningen har en meget fornem og ambitiøs formålsparagraf, der i princippet er delt i to. Den ene del omfatter ønsket om at udbrede nationens kendskab til Søværnet og søfarten mens den anden del retter sig mod det, man kunne kalde den sociale dimension, nemlig ønsket om at fremme kammeratskab og sammenhold blandt foreningens medlemmer. Med mit kendskab til Marineforeningen og dens mange medlemmer, føler jeg mig ret overbevist om, at den sidste del af formålet kan opfyldes uden megen hjælp fra Søværnet. Anderledes forholder det sig med hensyn til "...at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten", idet jeg her ser et meget stort interesse-sammenfald mellem Marineforeningen og Søværnet. Dette vil jeg gerne uddybe lidt i det følgende.

Winston Churchill har engang udtalt de berømte ord: "Most, if not all, the Navy's work goes on unseen" - et udsagn som bestemt også er gældende for den danske flåde i dag. Ser man på udviklingen for Søværnet over de seneste to forsvarsforlig, så er den gået i retning af færre, men langt mere udholdende og alsidige skibe og en meget effektiv og målrettet anvendelse af dem, idet opgaverne som skal løses ikke er blevet færre, tværtimod. Det indebærer, at enhederne mere sjældent end tidligere besøger danske provinshavne, idet skibene er på søen for at passe arbejdet, hvad enten det drejer sig om patruljering af de hjemlige farvande og farvandede omkring Færøerne og Grønland, eller det drejer sig om deltagelse i eskorte operationer i Gibraltar Strædet eller den Persiske Golf. Når skibene ikke er på havet, så ligger de fortrinsvis ved kaj i basehavnene i Korsør og Frederikshavn. Flåden er med andre ord ikke lige så synlig for den danske skatteborger, som tilfældet var for bare få år siden. Det stiller Søværnet over for en ganske stor kommunikationsudfordring, som kun kan løstes, hvis alle interessenter løfter med. Det er først og fremmest her, at jeg ser en stor fælles interesse mellem Marineforeningen og Søværnet.

Hvis vi vender os mod dansk søfart, som jo også omtales i foreningens formål, så er situationen på sin vis den samme. Således er erhvervet efter min opfattelse i den paradoksale situation, at det samtidigt

Kontreadmiral Nils Christian Wang.

med at være et af de mest valuta-indtjennende erhverv i Danmark (danske rederier indsejlede 120 mia. kr. i 2004) er mere usynligt for befolkningen end nogensinde før. Et kig ned på havnen i stort set alle havnebyer i Danmark vil bekræfte dette. Lossekraner og duften af tjære er erstattet med luksus boliger, kontorhuse og hyggelige restauranter. Udviklingen hænger naturligvis sammen med, at både handels-skibene og de trafikknudepunkter de benytter sig af i form af container- og olieterminaler bliver så store, at der kun er behov for relativt få af dem. Dertil kommer hele internationaliseringen af erhvervet, der bl.a. medfører, at mange danske skibe aldrig anløber dansk havn. Endelig har den seneste udvikling i relation til bekæmpelsen af terrorisme også gjort, at det stort set ikke er muligt for uvedkomme at komme i nærheden af skibene, når de laster eller losses i danske havneterminaler. Derfor bliver man ikke på samme måde som tidligere mindet om, at Danmark fremdeles er en søfartsnation, som reelt har store økonomiske interesser bundet op på søfarterhvervet.

Der er med andre ord mere end nogensinde før behov for, at "...styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten", eller som jeg selv ville udtrykke det: Behov for at styrke bevidstheden om at Danmark som nation er dybt afhængig af søfarterhvervet og dermed af den frie adgang til verdenshavene. Jeg ser derfor al mulig grund til, at Marineforeningen og Søværnet fortsætter det gode samarbejde.

Vejle er ude

Det der ikke måtte ske, er sket. Danmarks Marineforenings første lokalafdeling – Vejle - måtte i det sene forår lukke og slukke.

Med ganske få registrerede medlemmer og disses totale mangel på vilje til at forsøge at få Vejle Marineforening i gang igen, måtte Landsbestyrelsen tage den tunge beslutning og nedlægge afdelingen.

Afdelingens effekter er opmagasineret på havnekontoret. Disse bliver nu hjemtaget og arkiveret, så de på et senere tidspunkt kan komme tilbage til rette sted – Vejle.

Det må vi så håbe, bliver aktuelt. Som skrevet tidligere har en gammel søfartsby som Vejle uden tvivl et stort og uopfisket potentiale af relevante emner til en genetablering af Vejle Marineforening. Nuværende og tidligere ansatte i Søværnet og Marinehjemmeværnet fra Vejle og opland bør gå sammen og få nystartet en stærk og levedygtig lokalafdeling i den østjyske købstad.

Morten

Vidt omkring

Slopkestens effekter synliggør Marineforening "over there".

Ildsjælen omkring salg af effekter fra Slopkisten, Leni Ketler kan berette, at Marineforeningens våbenmærke og kendingstegn kommer vidt omkring.

Efter højtideligheden ved Mindeankeret i Nyhavn den 3. maj var der efterfølgende en sammenkomst på Charlottenborg. Her talte Leni Ketler med et dansk/canadisk ægtepar fra Vancouver der var hjemme i anledningen af 60 året for befrielsen. Parret skulle også et

smut omkring Newcastle for at deltage i et par højtideligheder der.

Efter en lang snak om Marineforeningens mange fordele trak manden med et skævt smil sin vindjakke til side, og afslørede, at han bar en af foreningens pullover med kendingstegnet.

Han var udvandret i 1972 men havde stadig kontakt til Fredericia Marineforening, som han på daværende tidspunkt var medlem af. Pulloveren havde han erhvervet gennem broderen, der stadig er medlem af Marineforeningen.

UPS

I Under Dannebrog nr. 3/2005 bragte vi på side 14 i første sektion en artikel om Isbryderen "Jacob" og Aarhus Søhistoriske Selskab. Vi kaldte fejlagtig artiklens forfatter for Flemming Jensen. Det er selvfølgelig *Flemming Jessen*, der er næstformand i selskabet og som har begået artiklen.

Redaktionen beklager sætternissens påhit.

Kommandør (Søværnet) Niels Erik Sørensen er af Hendes Majestæt Dronningen tildelt Kommandørkorset af Dannebrogordenen.

Kommandør (Søværnet) Torben Ørting Jørgensen er af Hendes Majestæt Dronningen tildelt Ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen.

Kommandørkaptajn (Søværnet) Klaus Bolving, kommandørkaptajn (Søværnet) Hans Henrik Hoegh og orlogskaptajn (Søværnet) Benny Hansen, er af Hendes Majestæt Dronningen tildelt Ridderkorset af Dannebrogordenen.

Materielforvalter ved Flådestation Frederikshavn, Arne Leif Nielsen overassistent ved Søværnets Materielkommando, Annette Fink-Jensen og mekaniker (Søværnet) Viggo Pedersen er af Hendes Majestæt Dronningen tildelt Fortjenstmedaljen i Sølv.

Kommandør (Søværnet) Niels Friis stilles uden ansøgning til rådighed for Forsvarsstaben fra den 1. august 2005

Kommandør (Søværnet) Arne Stihøj Pedersen beordres uden ansøgning til varig tjeneste som Deputy Project Manager (military) ved NATO SEASPARROW Surface Missile System Projekt Office fra den 1. august 2005

Kommandør (Søværnet) Carl Boyum Johansen beordres uden ansøgning til varig tjeneste som Section Head (Management Planning) ved MCC, Northwood fra den 1. august 2005

Kommandør (Søværnet) Peter Stehr beordres uden ansøgning til midlertidig tjeneste som chef for 1. Eskadre fra den 1. august 2005

Hendes Majestæt Dronningen har den 6. juni tildelt efternævnte Medaljen for udmærket Lufttjeneste: kaptajnløjtnant (Søværnet) Erik Schou Magnussen, oversergent (Flyvevåbnet) Kenneth Klausen, sergent (Flyvevåbnet) Michael Kolling Andersen og marineoverkonstabel (Søværnet) Jan Kragl.

Orlogskaptajn (Søværnet) Rene Fuglsig udnævnes fra den 1. juli 2005 til kommandørkaptajn (Søværnet)

Kommandørkaptajn (Søværnet) Christian Anders Nørgaard udnævnes fra den 1. august 2005 til kommandør (Søværnet). Fra samme dato beordres han uden ansøgning til midlertidig tjeneste som chef for Færøernes Kommando. Her afløser han kommandør J. T. Leisborch.

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. oktober 2005.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest den 1. september 2005

AFDELINGSSTOF

senest den 15. august 2005.

OBS: Husk altid at sætte kontakttelfonnummer på materiale fremsendt til redaktionen

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86 60 04 88 · e-mail.
redaktion.ud@marineforeningen.dk

Vejle afdelingen nedlagt

Med beklagelse meddeler landsbestyrelsen, at det har været nødvendigt at nedlægge Marineforeningens afdeling i Vejle.

Marineforeningens Vejle afdeling blev stiftet ved et møde på 'Grand Hotel' d. 24. september 1912 som 'De danske Marine-re for Vejle og Omegn'. Ved Marineforeningens oprettelse d. 30. april 1913 tilsluttede man sig straks den nydannede landsforening som lokalafdeling nr. 1.

Gennem årene udviklede afdelingen sig medlemsmæssigt fra 17 til 145 i 1949, hvor man havde etableret sig i 'Haandværkerforeningen'. Man enga-

gerede sig i vid udstrækning i orlogsskibenes anløb af havnen, og man markerede sig i lokalsamfundet på bedste orlogsmæssige måde.

I de seneste ca. 12-15 år er det imidlertid gået støt tilbage for foreningen - lokalemæssigt som medlemsmæssigt, hvilket jo altid hænger sammen. Marinestuen måtte opgives, medlemmerne faldt fra, og energien i bestyrelsen dalede følgelig. I 2002 talte afdelingen 12 medlemmer, i begyndelsen af 2005 blot 8. Flere gode initiativer blev taget, ikke mindst af Distrikt 8's skiftende repræsentanter, dette blads redaktør og af forretningsudvalget, men af-

delingen så sig ikke i stand til at danne en effektiv bestyrelse med energi til at genopbygge og videreføre afdelingen. Som følge heraf, samt en stigende gæld til landsforeningen, så landsbestyrelsen sig nødsaget til at træffe den ærgerlige beslutning, at nedlægge afdelingen med virkning fra 31. maj 2005 og slette den opbyggede gæld. Enkelte medlemmer har forinden ladet sig overflytte til naboafdelinger.

Landsbestyrelsen håber, at der gennem fornyet agitation i Vejle-området kan findes personer med veneration for de gode orlogs- og søfartsmæssige traditioner med det helt særlige

kammeratskab blandt søens folk, der med vilje og handlekraft kan genetablere Vejle afdelingen. Helt fra Marineforeningens begyndelse tegnede afdelingen sig med fine initiativer og traditioner i lokalområdet, og i landsbestyrelsen hersker der ikke tvivl om, at også i Vejle bør der være en afdeling af Marineforeningen.

Med nedlæggelsen af Vejle Marineforening tæller Danmarks Marineforening nu 77 afdelinger i Danmark og 2 i Grønland.

På landsbestyrelsens vegne
Søren Konradsen
landssekretær

Prinsesse Elisabeth besøger Landskontoret

Hendes Højhed Prinsesse Elisabeth uddelte flagene og folketingets formand, Christian Mejhdahl holdt talen for flaget ved Danmarks-Samfundets arrangement i Holmens Kirke Valdemarsdag.

Efterfølgende samledes implicerede over et glas vin på Landskontoret. På billedet byder Ib Ketler, Danmarks-Samfundet Storkøbenhavn, Hendes Højhed Prinsesse Elisabeth velkommen. På Prinsessens

venstre side sidder Danmarks-Samfundets forretningsfører, pensioneret orlogskaptajn Gunnar B. Cedermann på højre side Marineforeningens landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Loje Jensen.

30. Nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne

Finnerne lagde jord og rum til velforberejdt stævne.

250 deltagere fra Norge, Danmark, Sverige og Finland afviklede i dagene 9. til 12. juni 2005 det 30. Nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne. Arrangementet fandt sted i Sandhamn uden for Helsingfors. Danmark stillede med 60 deltagere, heraf fem fra Danmarks Marineforening.

Stævnets finske arrangører fortjener stor ros for afviklingen af det veltilrettelagte program, der blandt andet indeholdt officiel modtagelse på Rådhuset, sightseeing i det hi-

Danmarks Marineforenings repræsentanter ved Det Nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne. Fra venstre Ib Ketler, Linnart Chang, Albert Hansen, Peter Birk Jensen og Søren Konradsen.

storiske fæstningsanlæg Sveaborg, kranselægning, kampopvisning i felten og officiel middag. Skydekurrencen på pistol og stormgevær blev forment vundet af de danske skytter.

Marineforeningens fem pladser i den danske delegation udfyldtes af Ib Ketler og Linnart Chang, Brøndby Marineforening, Albert Hansen og Peter Birk Jensen, Bornholm Marineforening og Søren Konradsen, Amager Marineforening.

Marineforeningen og Fregatten JYLLAND

Af Edward Jelen
bestyrelsesmedlem.

KORSØR - Marineforeningen og Fregatten JYLLAND har altid været tæt knyttet sammen. Marineforeningen har lige fra omkring 1925, hvor man begyndte at samle penge ind til bevarelse og vedligeholdelse af fregatten, været aktiv. Foreningen har ligeledes sidet i diverse komitéer, fællesudvalg, venneskaber og bestyrelser, der har været oprettet til bevarelse af fregatten. Det har altid været Marineforeningens klare holdning, at Fregatten skal bevares for en hver pris.

I dag har vi én plads i be-

styrelsen. Der er ligeledes et godt og nært samarbejde mellem fregatten og Ebeltoftafdelingen, et samarbejde som både fregatten og Ebeltoft Marineforening har stor glæde af.

Fregattens bestyrelse består af 3 kommunale politikere fra Ebeltoft, deriblandt borgmesteren, en amtspolitiker, én fra Søværnet, én fra Nationalmuseet samt én fra Marineforeningen. Med kommunesammenlægningen og nedlæggelse af amterne skal der nødvendigvis ses på den fremtidige sammensætning med en vedtægtsændring til følge, måske ville det være en god ide, hvis der sad folk fra erhvervslivet

eller folk fra andre attraktioner i fregattens bestyrelse.

Det er min klare holdning at Marineforeningen også fremover skal være en aktiv del af fregatten, både i bestyrelsen, og det nære samarbejde med Ebeltoft afdelingen.

Hidtil er den daglige drift blevet finansieret af entreindtægter, fonde og frivillige bidrag. Det bliver den kommende bestyrelses opgave at få politikerne til at forstå, at fregatten er et historisk nationalt klenodie i lighed med "Den gamle by i Århus" og "Frilandsmuseet", og som sådan bør bevares og vedligeholdes af offentlige midler både på kommunalt og statsligt plan.

Det er endvidere institutionens store drøm, at få bygget en kopi af fregattens dampmaskine, som der er gjort klar til i den nye museumsbygning.

Dette er en stor investering, som der skal skaffes penge til.

Den fremtidige bestyrelse skal være en aktiv medspiller sammen med den øvrige bestyrelse, så vi fremover kan nå de mål og visioner, som ligger i Institutionens handlingsplan. Vi skal fortsat gøre det, at besøge fregatten til noget særligt, både nationalt, men så sandelig også internationalt.

Klar overalt

Denne maritime kommando kunne med stor ret være brugt af Den selvejende institution Fregatten JYLLAND, der i maj afleverede et perfekt musealt projekt til den danske befolkning.

Med en oplagt Prinsgemal som det naturlige midtpunkt sattes fredag den 20. maj 2005 det foreløbige punktum for projekt Fregatten JYLLAND, der for alvor kom i gang med den første landsindsamling tilbage i 1983.

Hans Kongelige højhed Prinsgemalen forestod den officielle indvielse. Med et sikkert klip i den gyldne snor kunne han erklære "Prinsgemal Henriks Hal" for indviet. "Prinsgemal Henriks Hal" indgår, sammen med auditorium, biograf, administration, værfst og museumscafé, i de 3.232 kvadratmeter bygninger der omgiver Fregatten JYLLAND.

Prinsgemalen udtrykte beundring for det store arbejde

der ligger bag projektet. Siden 1983 har kræfterne bag institutionen indsamlet i alt 240 millioner kr. uden én eneste offentlig krone. Denne mang-

lende indsats fra det officielle Danmark blev da også klart fremhævet da Marineforenings repræsentant i bestyrelsen, Edward Jelen i sit indlæg

Med borgmester Jørgen Brøgger på sin højre og direktør Benno Blæsild på sin venstre side, ankommer Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen til Ebeltoft træskibhavn.

sagde - "I Danmarks Marineforening taler vi nodigt politik - det er derfor vi er så gode venner - men nu er det på tide politikerne kommer på banen, nu er det på tide, at dette nationale klenodie fremover bliver vedligeholdt og bevaret med offentlige midler, lad os vise, at vi står sammen om vores kulturarv" - og han fortsatte - "Danmark er en søfartsnation med stolte traditioner, det skal vi stadig kunne vise udadtil. I Danmarks Marineforening gør vi alt for at bevare de traditioner som der nu engang er, når man er ombord i et orlogsfartøj. Traditioner som også var i Fregatten JYLLAND - det at man har gjort tjeneste på et orlogsfartøj er noget særligt".

Ebeltoft Marineforenings næstformand og formand for Fregatinstitutionen, borg-

mester Jørgen Brøgger roste i sin velkomsttale prinsgemalen for den altid store interesse han viser for projektet. Lige fra opfordringen for godt 20 år siden til befolkningen om at støtte landsindsamlingen og ved en række lejligheder gennem forløbet. Borgmesteren nævnte specielt fem personer institutionen skylder stor tak. Ud over protektoren, Prinsgemal Henrik drejer det sig om fregattens første bestyrelsesformand, daværende borgmester Jens Aage Rasmussen, hofmarskal Hans Sølvhøj, direktør Jørgen Petersen og arkitekt Bernt Kure.

Efter forfatteren Troels Kløvedal's medlevende festtale, var der indlæg fra arkitekt Morten Schmidt fra Schmidt, Hammer og Lassen, Arne Gotved fra Træskibssammenlutningen, direktør Poul Juhl fra Chris Wine og Ebeltoft

En afslappet Prinsgemal besigtiger de nye bygninger sammen med Jørgen Brøgger og Benno Blæsild.

Marineforenings formand Walther Kristian Dalhoff, der samtidig præsenterede Slupkoret der rundede arrangementet af med en række populære sømandsshantys.

BREV TIL DEM DERHJEMME

I 1864 er værnepligtig Thygesen om bord på Fregatten Jylland og han skriver hjem til sine forældre og sin søster blandt andet:

"I dag skal der 11 å 12 mand ind til lægen, som haver den slemme syge, så kan I vel selv gætte hvad svinene fejler, og 2 som er fnattede, men det er jo også noget, som er deres egen forseelse. Nok af det, jeg kan vare mig for slige..."

Den personlige hygiejne var skibslægens bord, og utøj hørte med til hans dagligdag. I reglementet for skik og orden om bord stod der:

"Er nogen befængt med hudsygdom eller andre smitsomme sygdomme, må han ikke lægge skjul derpå; tror nogen at have opdaget sådant hos andre, skal han straks melde dette til skibssergenten."

Fregatten JYLLAND og lokalsamfundet Ebeltoft

Af Næstformand Ebeltoft Marineforening, borgmester Jørgen Brøgger.

EBELTOFT - Idéen om at få Fregatten Jylland til Ebeltoft blev fostret i Ebeltoft Marineforening ved et bestyrelsesmøde den 19. juli 1957, hvor det besluttedes at nedsætte et fællesudvalg med Turistforeningens formand, overbetjent S.A. Jensen, og Marineforeningens formand, fiskeekspert Otto Jensen. Ved foreningens generalforsamling den 15. marts 1958 kunne udval-

get berette om de forhandlinger, der var ført og om, hvad der yderligere skulle til, for at Ebeltoft kunne komme i betragtning ved det endelige valg af Fregattens fremtidige hjemsted. Generalforsamlingen gav sin fulde tilslutning til at fortsætte bestræbelserne, der som sagen skred frem naturligvis også involverede Byrådet.

Som bekendt kronedes arbejdet med held og den 21. september 1960 gled Fregatten Jylland ind i byens gamle trafikhavn, hvor Kommunen forinden havde sørget for den nødvendige uddybning. Alle byens skolebørn fik fri, - og var "udkommanderet" med

små "hurra-flag". Det var en stor festdag for hele byen.

Kort efter ankomsten blev der iværksat et restaureringsarbejde, men som alle ved, døde dette lige så hurtigt ud igen, og fregatten fristede i de mange følgende år en trang skæbne under sit "hønehustag", hvilket ind imellem ikke kunne undgå at berøre forholdet mellem fregat og by, - der ventede på den restaurering, man havde forventet at se følge i fregattens kølvand.

Fregatten JYLLAND var dengang ejet af Forsvarsministeriet, - og set ud fra et objektivi synspunkt kan man vel

ikke se bort fra, at der fra Ministeriets side var en vis fornuft i at betragte Fregatten JYLLAND som antikvarisk i forsvarsojemed, - og at der derfor var mere fornuft i at anvende forsvarsudgifterne til eksempelvis nye U-både eller torpedobåde i en tid, der var præget af kold krig.

I et forsøg på at "ruske op" i sagen, tog Ebeltoft Marineforening i 1971 initiativ til at starte et årligt tilbagevendende "Fregattpil" i stil med "Vikingspillene" i Frederikssund og "Voldspillene" i Nyborg. Det var meningen, at disse skulle foregå på en ponton i fladvandet agten for JYLLAND, så

dennes agterstavn dannede stationær bagkulisse med tilskuerne placeret på strandkanten. Det var så idéen, at spillet hver aften skulle slutte med, at Tordenskjold kom på scenen og udtalte de berømte ord: "Hvad dølen nøler I efter"?

Man kom virkelig langt med planerne. Man havde tilsagn fra dr. Phil. Jens Kruse om at forfatte spillene, man havde tilsagn fra instruktør og de nødvendige amatørskuespillere, Kommunen havde stillet de nødvendige materialer til rådighed, og man havde fået rejst den nødvendige garantikapital. Men desværre strandede det hele i den sidste ende med, at det ikke var muligt at få nogen til at påtage sig et ulønnet hverv indenfor administrationen af et sådant foretagende.

Initiativet havde dog alligevel en vis effekt, bl.a. medførte det omfattende omtale i landsdækkende medier. Det i sig selv var vel næppe hele årsagen, men nok en medvirkende omstændighed, til at Ebeltoft Byråd på initiativ af daværende borgmester Jens Aage Rasmussen besluttede at forsøge at påvirke processen og i 1976 fremskaffede bystyret og Selskabet Fregatten Jyllands venner en hel del penge til nogle nødvendige restaureringsarbejder, heriblandt en restaurering af agterdækket.

Byrådet rettede herefter – 16 år efter Fregattens ankomst til byen – henvendelse til forsvarsminister Orla Møller om at overtage Fregatten, så man kunne fortsætte restaureringsarbejderne.

Dette afstedkom forskellige tiltag på Christiansborg og endte efter nogle år ud i ønsket om, at der i stedet blev stiftet en selvejende institution, der kunne overtage Fregatten og de dermed følgende forpligtelser. Den 30. marts 1979 var denne institution en

realitet, da kulturministeren stadfæstede institutionens vedtægter. Et meget vigtigt sømærke i Fregatten Jyllands historie var hermed passeret.

Stifterne af Institutionen var, i den rækkefølge, de er nævnt i vedtægterne: Ebeltoft Kommune, Århus Amtskommune, Selskabet Fregatten Jyllands venner, Fællesudvalget for Fregatten Jyllands bevarelse, Nationalmuséet, Søværnet, Orlogsmuséet, Tøjhusmuséet, Danmarks Turistråd, Marineforeningen og Marinehistorisk Selskab. I spidsen for repræsentantskabet nedsattes en bestyrelse på 7 mand, hvoraf de 3 blev udpeget af Ebeltoft Kommune, 1 af Århus Amtskommune, 1 af Søværnet, 1 af Orlogsmuséet og 1 af selskabet Fregatten Jyllands Venner (sidstnævnte bestyrelsespost er efter de seneste vedtægtsændringer, hvor repræsentantskabet også erstattedes af et præsidie, overgået til Danmarks Marineforening). Borgmesteren i Ebeltoft er "født" formand for bestyrelsen.

Det har selvsagt altid været i Kommunens interesse, at det gik godt for Fregatinstitutionen, og man har derfor også stået institutionen bi i mange forskellige sammenhænge. Eksempelvis kan nævnes, at kommunaldirektøren de første 6 år af Fregatinstitutionens levetid fungerede som dennes sekretær, ligesom Institutionens regnskab førtes på Rådhuset, og som en naturlig konsekvens heraf var det også Kommunerevision, der reviderede disse regnskaber (det er det for øvrigt stadig, men nu dog for Institutionens egen regning). Kommunen stillede lokaliteter til rådighed for Institutionens administration og værksted, først i en tidligere savværksbygning på havnen, senere i den tidligere amtsstue- og toldkammerbygning, der nu huser Glasmuséet.

KAMPEN VED HELGOLAND

Fregatten Jylland deltog under krigen i 1864 i slaget ved Helgoland. Den danske nordøeskadre bestod af fregatterne Niels Juel og Jylland samt korvetten Heimdal. Den preussisk-østrigske eskadre bestod af fregatterne Schwartzberg og Radetzky samt kanonbådene Basilisk, Blitz og hjuldamperen Preussischer Adler. Styrkeforholdet var 102 kanoner på dansk side mod 87 på den preussisk-østrigske. Sidstnævntes kanoner havde dog længere rækkevidde.

Slaget begyndte mandag 9. maj 1864 kl. 14 og varede i 2 1/2 time. Under søslaget affyrede Fregatten Jyllands kanoner 611 skud. Hver kanon afgav altså i gennemsnit 28 skud eller 1 skud hvert femte minut. I slagets afgørende fase var afstanden mellem de danske og preussisk-østrigske skibe kun omkring 375 meter.

Slaget blev afsluttet, da der udbrod en voldsom brand i Schwartzbergs rigning, hvilket fik de preussisk-østrigske skibe til at søge ind i neutralt farvand ved Helgoland.

På den preussisk-østrigske side var 37 døde og 93 sårede efter slaget. De samlede danske tab var 14 døde og 54 sårede. Heraf var der 12 døde og 29 sårede på Fregatten Jylland.

Man stillede i de mange år, der gik inden den store restaurering påbegyndtes, mandskåb i beskæftigelsesjobs til rådighed, en beskæftigelsesindsats, der værdisat beløber sig godt 4 mill. kr.. Da planerne om doksætning skulle realiseres, foretoges de indledende beregninger på Stads- og Havneingeniørens kontor, ligesom de indledende anlægsarbejder blev udført fra kommunal side. Etableringen af selve dokøen blev derimod forestået af Fregatinstitutionen selv, og da lovgivningen nu en gang er sådan, at landområder, der indvindes på søterritoriet, tilfalder den grundejer, disse kommer til at støde op til, blev dokøen kommunal ejendom, - men blev naturligvis senere tilskødet Institutionen for en krone. Sideløbende med etableringen af dokøen etableredes det, der i dag kaldes "den kommunale halvø" af det oppumpede sand fra dokken og havnebassin, hvorved Fregatinstitutionen sparede et anseeligt beløb til enten deponering og bortkørsel eller til klappning af dette materiale.

Selv om nogen måske vil påstå det modsatte, har

Ebeltoft Kommune således spillet en betydelig rolle som fødselshjælper for Fregatinstitutionen.

Derimod har Kommunen ikke ydet direkte økonomiske tilskud til Fregatten, men har ved flere lejligheder stillet kommunegaranti for Institutionens lån i Amtets Udviklingsfond. Denne epoke er formentlig ved at være forbi. Fregatinstitutionen har på det seneste ansøgt om direkte tilskud, idet et sådant er nødvendigt for at Institutionen kan blive optaget som statsanerkendt museum. Økonomiudvalget har i den forbindelse anbefalet overfor Byrådet, at der "her og nu" ydes et beskedent tilskud på 50.000,- kr., hvilket kommer til behandling på byrådsmødet i august. Derudover anbefales spørgsmålet om et mere permanent tilskud inddraget i de kommende budgetforhandlinger for 2006.

Havde Marineforeningen ikke held med sig med initiativet til Fregatspillene, så gik det langt bedre, da man i 1979 indledte traditionen med, en af de sidste søndage før jul, at invitere til "Juleskafning" ombord på den gamle orlogs-

mand. Her kunne publikum, bænket ved skaffebordene på banjerdækket smage den menu, der serveredes ombord juleaften 1880, da Fregatten var på vej til De Vestindiske Øer: Ærtesuppe med salt flæsk og beskojter. Og hertil bredfyldte mål med vestindisk romgrog. Denne tradition har holdt sig lige siden, kun afbrudt i de år, hvor det på grund af de store restaureringsarbejder ikke var muligt at gennemføre dem. Ligesom dengang er banjerdækket stadig smykket med et juletræ, som i skibene dengang: Pyntet med levende lys, signalflag og sydlandske frugter og foreningens Slupkor er med sine kendte sømandssange med til at sætte den rigtige stemning. Dengang i 1979 var formålet det samme som med initiativet til fregatspillene: At skabe øget opmærksomhed om Fregatten med det sigte at få gang i restaureringsarbejdet, og sekundært at bidrage med indtægterne til formålet.

Fire år efter blev den store landsindsamling skudt i gang, fem år efter blev Fregatten bugseret ind i den nye dok for at afslutte sin hidtidige tilværelse som flydende skib, ti år efter overrakte skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller Fregatinstitutionen gavebrevet på en færdigrestaurering af Fregatten og 15 år efter – den 24. marts 1994 – var restaureringen fuldført.

Samme år engagerede Kommunen den anerkendte landskabsarkitekt, professor Sven Ingvar Andersson til at udarbejde en helhedsplan for byens havnefront, således at denne kunne indgå som grundlag for de arkitektkonkurrencer, Glasmuseet og Fregatinstitutionen stod foran at udskrive. I denne helhedsplan, såvel som de efterfølgende lokalplaner, blev der fastlagt og sikret sigtelinier til Fregatten

HOLMENS NYBYGNING NR. 48

20. november 1860 kl. 12 gav fabriksmester og skibskonstruktør O.F. Suenson ordre til, at nybygning nr. 48 på Nyholm kunne løbe af stablen under navnet JYLLAND. 80.000 arbejdsdage, 700.000 kubikfod egetræ, 700 kg. Olie-maling og 82.000 bronze- og jernspiger mellem 5 og 12 tommer var blevet til et kæmpemæssigt træskrog – det længste, der var søsat på Holmen.

Efter søsætningen blev JYLLAND bugseret over i en tørdok og beklædt med godt 7 tons kobberhud og udrustet med maskineri, aptering, master, sejl, kanoner og meget andet, og den 16. maj 1862 blev der fyret op under kedlerne for første gang, så skibet den 22. maj kunne tage ud på 12 dages prøvetur inden jomfrurejsen til Nordsøen og Færøerne og præsentationen ved verdensudstillingen i London.

og til Viglen for såvel kørende som gående trafik på Strandvejen og Strandpromenaden.

Da det nuværende museumsbyggeri skulle påbegyndes, medførte det en del protester mod det, der – da det tidligere havde været i offentlighedsfase – var blevet rost til skyerne fra alle sider. Også landsdækkende medier kastede sig frådende over spørgsmålet, med vanlig sans for at undlade sagligheden, og især fregatdirektør Jørgen Petersen og undertegnede måtte lægge øren til megen kritik. Heldigvis stod Byrådet fast og nægtede at ændre på lokalplanen, og i dag kan alle se, at det var det rigtige. Byggeriet er smukt og de tidligere nævnte sigtelinier opfylder deres formål og sikrer på fornemste vis indsigt til den stolte fregat fra forskellige vinkler, ja rent faktisk har der aldrig tidligere været så meget indblik til skibet udefra. Der er i dag bred enighed om, at den rejste kritik er blevet gjort godt og grundigt til skamme.

En bekræftelse på, hvor unikt området er blevet, fik vi i øvrigt fornyligt, da en yngre dansk arkitekt, der har arbejdet en del år i U.S.A., så det og roste det i høje toner, bl.a. med bemærkningen om, at det rammer præcis den samme stemning som det velrenommerede Key West i Florida.

Fregatten Jyllands tilstedeværelse i Ebeltoft har altid haft

stor betydning for lokalsamfundet, især efter landsindsamlingens start i 1983 og ikke mindst efter at den store restaurering var en realitet. Fregattens uomtvistelige status som internationalt, historisk klenodie gør den samtidig til en stor turistattraktion. Den er med til at "sætte Ebeltofts navn på landkortet" og tiltrækker turister i stort antal ligesom lokalbefolkningen i stigende omfang benytter sig af de muligheder for arrangementer ombord, der kan arrangeres. Dermed er Fregatten også direkte såvel som indirekte med til at skabe arbejdspladser i lokalsamfundet.

I Byrådet glæder vi os over den positive udvikling, Fregatinstitutionen har gennemgået og over, at det mål, der blev sat ved starten af den store landsindsamling i 1983 nu er nået med indvielsen af den nye administrations- og museumsbygning. Der er ingen tvivl om, at netop med denne færdiggørelse vil Fregatten JYLLANDS betydning for lokalsamfundet være støt stigende og de mange idéer til aktiviteter, som den nye fregatdi-

rektør, Benno Blæsild, i den forbindelse arbejder med, tegner særdeles lovende.

Når man ser på det historiske forløb siden Fregattens ankomst til Ebeltoft, er der særligt to personer fra lokalsamfundet, der markerer sig, og som har haft stor betydning for forløbet: Politiassistent S.A. Jensen og borgmester Jens Aage Rasmussen, sidstnævnte i dobbelt betydning qua hvervet som bestyrelsesformand for Fregatten. Fra Fregatinstitutionen er der 4 personer, der tilsvarende skal tildeles æren for, at målet fra 1983 er nået: Fregatinstitutionens protektor, Hans Kongelige Højhed Prinsgemal Henrik, Institutionens første repræsentantskabsformand, hofmarskal Hans Sølvhøj, Institutionens første direktør, Jørgen Petersen, og første museumsleder, arkitekt Bernt Kure.

Selv om målet fra 1983 nu er nået, er "den hellige grav" ikke dermed velforvaret. Der er store fremtidige udfordringer i forbindelse med Fregatinstitutionens daglige drift og vedligeholdelse af Fregatten samt opbygningen af et levende og attraktivt museum. Disse udfordringer er selvsagt først og fremmest Fregatinstitutionens, men der vil fortsat – og uden tvivl i stigende omfang – være behov for lokalsamfundets bevågenhed. En opgave og et ansvar, som Ebeltoft Byråd er sig bevidst, især hvis landspolitikerne med kulturministeren i spidsen også bakker op.

FREGATTENS KANONER

Fregatten JYLLAND var bevæbnet med 44 kanoner. På det lukkede batteridæk stod 30 kanoner, der hver vejede 2,5 tons og på øverste dæk stod 14 kanoner, der vejede hver 2 tons. Begge kanontyper var glatløbende forladere og de skød med kugler på 15 kg.

Velkommen på den nye, gamle Fregatten JYLLAND

Af direktør Benno Blæsild,
Fregatten JYLLAND.

EBELTOFT - Er du blandt de knap 2 millioner mennesker, der har besøgt Fregatten Jylland siden 1994, kan du roligt tage af sted igen. Fregatten byder nemlig på helt nye oplevelser med udstillingshal og biograf, café, træskibshavn og træskibsværft.

Det er vores mål, at et besøg ombord skal være som at træde ind i en labyrintisk hule. Man bevæger sig fra galleri til grotte og fra slot til vrå og får både danmarkshistorie, krigshistorie og socialhistorie. Og så kan man ikke mindst se verdens eneste bevarede skib af sin art.

Fregatøen, Danmarks yngste ø ud for Ebeltoft

I 1994 blev restaureringen af fregatten endelig færdig. Nu er der opbygget et samlet miljø omkring den gamle fregat, og det omfatter en nybygget udstillingshal med biograf, butik, kontorer og café, en træskibshavn, en reberbane fra Holmen og Fregatten JYLLANDS Træskibsværft, der bygger skibe som i gamle dage og holder Fregatten JYLLAND og andre gamle skibe ved lige. Det hele er omkranset af en kanal, der følger den oprindelige kystlinie, så alle besøgende må krydse vandet, for at besøge Fregatten på dens ø.

Selv om man er blandt de knap 2 millioner mennesker, der har besøgt skibet siden 1994, kan man roligt tage af sted igen, for der venter en helt ny verden med andre og meget større oplevelser. Den nye verden er Fregatten JYLLANDS helt egen. Den nye udstillingshal på 2.200 kvadratmeter svarer til et middelstort dansk museum, og her får man en mængde informationer om fregatten. – Og om

En stærkt ramponeret JYLLAND ankommer til Ebeltoft.

bord på fregatten må man godt røre. Skibet er bygget til at modstå atlantehavsstorme. Derfor er den så robust, at man gerne må se med fingrene.

Nationale følelser

Biografen med mere end 100 pladser fortæller Fregatten JYLLANDS historie i lyd og billeder. De første fire film om skibets bygning, skibet i kamp og på togter tillige med bevaringen af det vises her på tre sprog. På bestilling vises også filmen "Københavnerturen" fra 1945, der skildrer en skoleklasses oplevelser i forbindelse med, at eleverne overnatter på Fregatten.

På en særudstilling kan man se omkring 40 malerier af Fregatten JYLLAND. De

er malet fra skibet blev udrustet i 1862 og frem til anden verdenskrig af anerkendte kunstnere som blandt andre C.F. Sørensen, Carl Locher, Christian Mølsted og Vilhelm Bille. – De handler alle om nationale følelser og symboler. Fregatten JYLLAND er ikke kun et gammelt skib i Ebeltoft, det er også et af de mest synlige danske symboler på overlevelse og sejrsvilje. Det er påfaldende, at skibet typisk er blevet malet, når nogen har rokket ved vores nationale båd for eksempel ved systemskiftet omkring 1900, under krisen i 1930'erne og i 1940, da Danmark blev besat.

Kongeskibet JYLLAND

Christian IX brugte fregatten som kongeskib på togter til Is-

land og Rusland. De kongelige gemakker om bord er indrettet med tidens bedste danske møbeldesign og møbelhåndværk, og dermed bliver skibet også en socialhistorie, der viser livet "upstairs og downstairs" – fra krudtabernes og kulfyrbødernes arbejdsplads lige over kølen til kongens salon og nærmeste hof øverst agter.

Det er historieformidling i naturlig størrelse. Man kan bogstaveligt talt se besætningen i øjnene, og nogle af verdens bedste arkitekter har med de nye rammer gjort det mere appellerende og virkningsfuldt. Når man træder gennem porten, er man i Fregatten JYLLANDS helt eget univers – men samtidig er kaffen god og toiletterne rene. Der er plads til børnene, pusleborde også på herretoiletterne, legehjørne i Caféen, skattejagt for børn og handikapelevatore, så gangbesværede også kan komme helt ned i bunden af skibet. Nu mangler vi blot at få bygget en nøjagtig kopi af maskinen, så hvis nogen skulle have 10 millioner til overs, er pladsen afsat.

Overnatning på banjerdækket

Andre fremtidsplaner er mere overkommelige og allerede på vej. For eksempel temadage for gymnasieklasser eller teambuildingkurser for virksomheder, hvor man i et døgn eller to lever livet om bord med sejlture i barkassen og overnatning i en køje på banjerdækket – men uden søsyge, lus og tuberkulose. En anden plan er temauger i biografen med sørøver- eller sømands-film, aftenrundtur på fregatten og natmad bagefter.

Kun fantasien og teknikken sætter grænser for, hvordan vi vil formidle historien om fregatten og alle sidehistorierne.

Fregatten JYLLAND, vinteren 1960.

Velkommen på den nye, gamle Fregatten

Faste og skiftende udstillinger vil formidle i tidens sprog. Fregatten selv kan "kun" formidle historien på egne præmisser, men huset kan formidle på de besøgendes præmisser.

Allerede nu kan man holde receptioner, konferencer og bryllupper om bord med op til 400 spisende gæster på banjerdækket eller 220 i den nye café. Og Fregatten har åbent 360 dage om året, så der er ingen undskyldninger for ikke at lægge kursen forbi Fregatten i Ebeltoft.

Stemmingsbillede fra Ebeltoft nye skudehavn med Fregatten JYLLAND som et naturligt centrum.

SIDSTE NYT:

Fire stjerner til Fregatten ★★★★★

Fregatten JYLLAND har nu været til eksamen hos Danske Turistattraktioner. Resultatet blev fire stjerner ud af fem mulige. Det placerer fregatten på Linie med Fiskeri- og Sofartsmuseet i Esbjerg, Kattgatcentret i Grenå, Skandinavisk Dyrepark og Randers Regnskov i rækken af de bedste danske turistattraktioner.

Bedømmelsen afslører endvidere, at en målrettet indsats mod at gøre den generelle formidling og tilbudene til ældre og børn endnu bedre vil kunne hæve Fregatten op i det yderst eksklusive selskab af femstjernede danske attraktioner.

KABYSSEN

Sprængt And Jardinière

Vi præsenterer en let sommer ret fra Tommy S. Pedersens opskriftsgemmer.

Til fire personer:

1 letsaltet and på ca. 3 kg., ca. 3 liter-vand og lidt andeboullion, ca. 1/2 kg. suppeurter, friske grønsager, persillekartofler, smør og frossen flødepeberrod.

Anden blanches og koges i vand med suppeurterne/andeboullion med salt og peber til stegegafflen slipper anden. Kræet tranches og anrettes med årstidens friske grønsager. Serveres med persillekartofler, smeltet smør og frossen flødepeberrod (let pisket fløde tilsat med sukker, citronsaft, revet peberrod samt en anelse salt og stødt hvid peber og derefter frosset).

Udover godt øl anbefales en kold Riesling Alsace eller en god Rosévin.

Danmarks nordligste "store" bryghus ligger i Thisted

En varieret produktion af specialøl sikrer Thisted Bryghus på et trængt marked.

Et af disse er Porse Guld, lanceret i maj 1984 efter forudgående eksperimenter af brygmesteren i syv år. Bryghusets medarbejdere indsamler hvert år - på en kombineret skov- og porseplukningstur - den nødvendige porsemængde til det efterfølgende bryg.

Porsen erstatter delvist humlen i øl-

let som aroma- og bitterstofgiver. Humlen blev først almindelig anvendt til øl fra det 13. århundrede, inden da var det porse, som blev anvendt.

Porse Guld (5,8%) fra Thisted Bryghus er i dag den eneste danske øl med Porse til delvis erstatning for humle.

I dag er Porse Guld blevet så efterspurgt, at hele to "skov-ture" - og dermed lukning af bryghuset's øvrige funktioner, bortset fra kontor og lager den dag, er blevet nødvendig. Efter sige noget som bryggeriets medarbejdere ikke er kede af.

En række specialøl giver stabil omsætning til bryghuset i Nordvestjylland.

EFFEKTER FRA MARINE-FORENINGENS SLOPKISTE

SLOPKISTEN TILBYDER

- Vendbart bælte i sort eller brunt med messingspænde med kendingstegn.
- Zippobælte marineblåt eller sort med spænde i crome og kendingstegnet indgraveret i farver.
- Marineblå seler med kendingstegnet i gyldent tryk. Forhandles i 2 størrelser henholdsvis 110 eller 120 cm.
- Marineblåt polyesterlips med kendingstegnet indvævet med gylden tråd.

Varerne kan ses på
www.marineforeningen.dk under
Landskontoret – varekatalog.

BESTILLES OG KØBES I DIN AFDELING

Verdens eneste rene kvindelige militære amatørorkester nu på CD

Efter 57 år i musikens tjeneste er der pladedebut til Kvindelige Marineres Musikkorps.

30. januar 1948 mødtes 10 messingblæsere og 10 trommeslagere til den første øveaften i det der siden skulle blive kendt landet rundt som – Kvindelige Marineres Musikkorps.

Bag ideen stod den daværende chef for Kvindelige Marinekorps, Maria Antoinette von Lowzow og dirigenten Knud Bentzen.

Korpset består i dag af 26 aktive medlemmer, der under

ledelse af dirigent Jacob Lange og chefen, løjtnant i Marinehjemmeværnet Anita Skov Jensen har været i Focus Recording's studie for at indspille i alt 16 skæringer med flot og fejende messingmusik.

Programmet går over militær marchmusik gennem potpourri af sømandsviser til gamle popsange udødeliggjort af sangeren og skuespilleren Otto Brandenburg.

CD'en koster kr. 50,00 + porto, og kan bestilles hos Anita Skov Jensen på telefon 39466049 e-mail: asj@dan-ejendom.dk

8 oplevelsesrige dage med Under Dannebrog og Søfart til Sydengland og Wales

24. september - 1. oktober

I 200 året for slaget ved Trafalgar er læserrejsen henlagt til den sydlige del af Storbritanien. Bri-terne har altid forstået at passe og pleje nationens mange unikke kulturminde-er. Så ud over den landskabelige skønhed præsenterer vi en perlerække af historiske oplevelser.

Udreisen sker på nyeste måde gennem The Chunnel. Hjemrejsen over Nordsoen. Landrejsen foregår ombord i komfortabel langtursbus der følger gruppen på hele turen.

Vi oplever blandt meget andet:

- Dunkerque og V-2 base.
- Dover Castle.
- Chatwell – Winstons Churchills private hjem.
- HMS Victory – 200 året for slaget på Trafalgar.
- Wales – På en anderledes måde.
- Fleet Air Arms Museet.
- 1 overnatning i Belgien, 1 overnatning i Dover 4 overnatninger på Winchester Royal Hotel samt en overnatning på DFDS skibet "Dana Sirena" i udvendig kabine.
- Halvpension fra frokost 1. dag til og med morgenmad 8. dag. 5 frokoster. Entreer til samtlige museer og udstillinger.

Få tilsendt dag til dag program og læs om ALLE oplevelserne.

Pris for denne spændende oplevelsesrejse

kr. 9.950,00

Tillæg for enkeltværelse 1.600,00

Tilmelding til:

EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 80 42 60

Frank Horn - medlem af København Marineforening - har sendt denne personlige beretning fra sommeren 1953 ombord i HEJMDAL:

HEJMDAL's sidste opmålingstogt

Jeg blev indkaldt den 7. januar 1953. I begyndelsen af april fik jeg tilbudt at komme til Grønland på opmålingsskibet HEJMDAL. Her manglede man en værnepligtig fyrbøder. Jeg blev godt modtaget af de øvrige i maskinen, hvor man havde travlt med at klargøre til det forestående togt. Den 10. april blev der hejst kommando og den 21. april oprandt afsejlingsdagen. Kl. 18.00 lagde vi fra kaj ved Langelinie, mens familie og venner vinkede farvel. Den 24. april om eftermiddagen kastede vi anker ud for Thorshavn. Vores motorjolle sejlede ind med post og hentede samtidig chefen for Marine-distriktet, som skulle aflægge visit ombord.

Første glimt af Grønland

Torsdag aften den 29. april kl. 20.00 gik vi forbi Kap Farvel i ca. 30 sømils afstand, og næste morgen ændrede vi kurs til stik nord og gik ind i Davis Strædet. Ved middagstid ankrede vi op i munden af Arsukfjorden og afventede at tre marinekuttere og en LCM'er fra Grønnedal skulle dukke op. Vi medbragte forsyninger og materiel til basen, og det blev nu omladet til marinekutterne. Efter at dette arbejde var færdigt, tog vi LCM'eren på slæb og fortsatte nordpå.

Mange af besætningen havde aldrig før været så højt mod nord, så det var en kæmpe oplevelse at se isbjerge og de høje fjelde inde på land. Men hver eneste dag i de næste mange måneder skulle komme til at byde på nye og storslåede oplevelser. Kursen var sat mod Holsteinsborg, som en stor del af tiden skulle være vores hovedbase. Ved passagen af den nordlige polarkredslinie blev alle der ikke havde passeret linien for døbt af Kong Neptun. Det blev en festlig oplevelse som efterfølgende gav en lille én til ganen.

Holsteinsborg

Dagen efter nåede vi Holsteinsborg. Vi stoppede op uden for Ulkebugten, ved Møllers Ø og frigjorde LCM'eren. Derefter

HEJMDAL forlader Langelinie, 20. april 1953 med kurs mod Grønland. (Foto: Henning Melin, nuværende formand for Hobro Marineforening).

ter sejlede vi ind i bugten, som var omgivet af høje fjelde. Byen havde dengang ca. 1200 indbyggere, og træhusene lå, ligesom på Færøerne, strøet rundt på klipperne. Alt hvad der kunne krybe og gå, kom ned for at tage imod os. Et orlogsfartøj var jo ikke hverdagskost, selv om marinen, når besejlingsforholdene tillod det, jævnlige lod sig se. Vi havde også en del varer og materialer med og det blev såmænd losset af kvindelige havnearbejdere, som på den måde tjente lidt til livets opretholdelse.

Arbejdet begynder

Lige over middag fik kongens kvarter landlov og dagen efter dronningens, men så begyndte arbejdet med at omlæse Deccamateriel og reparere hvad der i vinterens løb var gået itu. Det primære formål med togtet var selvfølgelig søopmålingen, men også at vise flaget og håndhæve Danmarks suverænitæt i området. Kort fortalt gik opmålingen ud på at skaffe så pålidelige søkort som overhovedet mulig. Man må jo huske på, at den grønlandske havbund består af et alpelandskab med høje fjeldspidser, eller skær om man vil. Det er disse farlige skær der skulle kortlægges for at øge skibsfartens sikkerhed. HEJMDAL's opgave bestod i at kortlægge havbunden ved hjælp af Decca og Ekkolod. Vi skulle nu

fortsætte opmålingen sydpå fra Holsteinsborg og så langt ned vi kunne nå. Kort fortalt foregik det ved trepunktsopmåling fra tre flytbare senderstationer på land, og en modtagerstation ombord. Decca'en viste stedet, og ekkoloddet dybden. Arbejdet vekslede således mellem at opmåle og flytte stationer.

Forholdene ombord

HEJMDAL var ikke noget stort skib. Med en besætning på 65 mand var der ikke megen plads. De værnepligtige var fordelt på en dæks- og maskinbanje, hvor vi sov i hængekojer. Der var således ikke megen plads til privatliv, men alligevel havde vi et godt kammeratskab ombord. Også forholdet til officerer og befalingsmænd var godt. Selv om opmålingen tog megen tid, så blev der da også gjort afstikkere til en del af de andre kolonier op og ned af vestkysten. Blandt andet husker jeg en tur op til Eqip Sermia, en kæmpebræ nord for Jakobshavn, hvor nogle af os var inde på indlandsisen hos en fransk glaciologekspedition for at hente en "Weasel", et larvefodskøretøj som vi brugte i forbindelse med flytning af deccastationerne.

Maden om bord kunne være et kapitel for sig, vi havde jo medbragt det meste af forsyningerne hjemmefra, for eksempel en tønde med hvidkål i strimler, som ved hjælp af

frugtfarve eller sovskulør kunne blive til rødkål eller brunskål. I lasten fandtes også tømme og en ost som kom af sig selv når man fløjtede efter den! Men heldigvis var havet fuldt af fisk og lejlighedsvis fik vi også hvilkod, så alt i alt var det ikke så dårligt.

Forholdet til Grønlænderne

Husker jeg som værende udmærket. Vi blev for det meste modtaget med venlighed og nysgerrighed. Vi spillede ofte fodbold med spejderne i Holsteinsborg og fik store klø hver gang. Der blev også arrangeret danserik i forsamlingshuset til tonerne fra en grammofon, pigerne var glade for os, det samme kunne ikke siges om mændene. I begyndelsen af august var vi færdige med den udenskers opmåling og arbejdet med at nedtage de tre deccastationer begyndte. Vi foretog igen nogle ture op og ned ad kysten for at se, om der gemte sig fremmede skibe i nogen af fjordene. Et stykke ind i september gik vi for alvor sydpå med en afstikker ind i Godthåbsfjorden og til Grønlands hovedstad Nuuk. Så gik turen videre ned til Grønnedal hvor vores chef, kommandørkaptajn I.C. Tegner, havde aftalt et overraskelsesangreb. Med krydsfinersplader og grå maling blev HEJMDAL's udseende ændret, og vi blev delt op i patruljer som fra et par sider sneg sig ind på de par vagter der var. Overraskelsen var total, men alt endte selvfølgelig i fryd og gammen. Vi fik også lejlighed til at aflægge et besøg i kryolitbruddet Ivigtut. Vi begyndte nu at gøre klar til hjemrejsen. Den 28. september oprandt afsejlingsdagen. Det blev en ret begehvenhedsløs rejse hjemover, indtil vi den 6. oktober fik Kronborg om styrbord, og gik ned gennem sundet og ind til Holmen. De følgende dage gik med at rigge af, hvorefter kommandoen blev strøget. Vi sagde farvel og tak til hinanden for en god tur og et godt kammeratskab.

(Redigeret og forkortet af redaktionen)

Afgående landsbestyrelsesmedlem for distrikt 10, Jørgen Chr. Rasmussen fortæller, at fem af distriktets otte afdelinger stillede op til distriktsmødet i Grenå den 2. april. Samsø havde meldt afbud, medens der ikke var livstegn fra Horsens og Skanderborg afdelingerne! Til at afløse Jørgen Chr. Rasmussen i landsbestyrelsen valgtes afdelingskasserer Bjarne Jensen, Ebeltoft. Viborgformanden, Vagn Christensen fik tildelt suppleantposten. Jørgen Chr. Rasmussen ønsker alle god vind fremover og takker for årene der gik.

Som et festligt fordrag til Tordenskiolds dagene i Frederikshavn den 2. - 4. september 2005, indtog en gruppe af krigsherrens barske soldater i begyndelsen af juni havneområdet i København. Livet i Fladstrand (Frederikshavn) anno 1717 kunne opleves med en broget skare af flotte soldater, skønne kvindfolk og frække unger. Gruppen benyttede samtidig lejligheden til - sammen med orlogsprovst, Ejgil Bank Olesen og Selskabet Danske Tordenskiolds-venners formand, orlogskaptajn Haraldur R. Joensen - at nedlægge en krans ved viceadmiralens sarkofag.

Marineforeningens æresformand, Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen, afholdt den 14. juni 2005 særaudiens på Fredensborg Slot for den afgående landsformand, kommandørkaptajn Otto Lichtenberg og foreningens nyvalgte landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen. Æresformanden takkede Otto Lichtenberg for 11 års velgennemført formandskab, og ønskede Jens Ole Løje Jensen held og lykke i jobbet. (Foto: Søren Konradsen)

Lørdag den 16. juli måtte Esbjergs viceborgmester, Birthe Rasmussen tage det pæne tøj på og vende forbi Marinestuen. Anledning: To af Esbjerg Marineforenings aktive medlemmer, Wivi Kristensen og Allan Jensen havde siddet mange advarsler overhørigt og besluttet sig for at indgå ægteskab. Viceborgmesteren har altid været en god ven af Marineforeningen, så for hende var der ingen problemer i at forlægge vielsen til Marinestuen. 150 bryllupsgæster kunne efterfølgende hygge sig med god mad, musik og dejlig stemning oplyser afdelingsformand Henning B. Svinth. På billedet er Birthe Rasmussen i gang med bryllupsritualet medens forloverne, Henning B. Svinth til venstre og Skyttelavsformand Michael Koed til højre - overvåger at alt går korrekt til.

BOGANMELDELSE

De befriede os

"De befriede os" er Folk & Forsvars jubilæumsbog i anledningen af 60 året for Danmarks befrielse.

I forordet til Folk & Forsvars netop udsendte jubilæumsbog citerer forsvarsminister Søren Gade, den britiske statsmand Winston Churchill med følgende citat: "Et enkelt menneske kan gøre en forskel. Flere kan gøre en stor forskel. Sam-

men kan vi ændre fremtiden".

Citatet er en udmærket fællesnævner for den store gruppe af unge i årene 1939 - 1945 der - for det meste frivilligt - satte liv og lemmer på spil for at få verden tilbage på rette spor og standse de middelalderregimer der på daværende var ved at sætte hele verdenen i brand.

Bogen beretter om den egentlige årsag og baggrund

for Danmarks befrielse. Samtidig sætter bogen fokus på de store krigsskuepladser under 2. Verdenskrig og følger danske øjenvidner, der i allieret uniform var med til at sikre os friheden. Generallojtnant K.G.H. Hillingsø har i sin indledning kædet disse danske cases sammen med krigens forløb, og understreger den tak, vi skylder vore allierede for at Danmark igen blev frit.

"De befriede os"
212 sider, illu.
Udgivet af Folk & Forsvar
Kan rekvireres på
telefon 36 90 89 27

Pris for ikke medlemmer:
kr. 50,00

Monumenter og minebøsser på internettet

Af Jan Baltzersen Forskningsmedarbejder, cand. Mag., Dansk Center for Byhistorie.

ÅRHUS - Den 15. juni 2005 – mindedagen for Sønderjyllands genforening med Danmark i 1920 – blev Dansk Center for Byhistories monumentdatabase indviet. Det skete i Den Gamle By i Århus hvor centret er baseret. Danmarks Marineforening var repræsenteret med flagvagt ved døren fra afdelingerne i Ebeltoft, Grenå og Korsør samt fra Vaabenbrødreforeningen i Århus.

Monumentprojektet blev støttet økonomisk af Forsvarskommandoen som var repræsenteret ved indvielsen af Stabschefen ved Søværnets Operative Kommando.

Databasen er frit tilgængelig for alle på www.byhistorie.dk/monumenter. Den er delt i to dele. Den ene er en registrant der viser mange oplysninger om og billeder af monumenter fra de danske købstæder fra Krigen i 1864, 1. verdenskrig 1914-18 og Genforeningen i 1920. Den anden består af artikler om mange forskellige aspekter af monumenter. Herunder indgår også resultaterne af den undersøgelse om minebøsser

Sammen med medlemmer fra Våbenbrødreforeningen i Århus, stod repræsentanter for Marineforeningens lokalafdelinger i Ebeltoft, Grenå og Korsør flagvagt ved indvielsen af Dansk Center for Byhistories monumentdatabase i Den Gamle By.

som Danmarks Marineforening hjalp centret med at lave i 2004 ved udsendelse af spørgeskemaer til lokalafdelingerne. Minebøsserne findes under overskriften "Monumenter og monumentkultur". Her kan man også læse om monumenter på Færøerne og i Grønland herunder et mindeanker opstillet af Marineforeningen i Nuuk. Endvidere findes der under samme overskrift en artikel om monumenter i en række udlande. Nogle artikler er endvidere oversat til engelsk for at gøre Danmarks monumenter tilgængelige for de mange i verden der ikke taler dansk.

Der er adskillige monumenter af særlig interesse for folk med tilknytning til havet. Eksempelvis kan man se monumentet i Nyboder for søhelten fra Slaget ved Helgoland den 9. maj 1864, Edouard Sunenson samt monumentet for de faldne fra samme slag begravet på Kristiansands Kirkegård.

En særlig gruppe monumenter med forbindelse til havet er monumenter der minder søfolk fra handelsflåden samt fiskere, der omkom under 1. verdenskrig. Sådanne monumenter findes i Marstal, Svendborg, Esbjerg og København (i databasen be-

tegnat "Hovedstaden"). Mens danskerne generelt nød fred og fordragelighed under 1. verdenskrig fordi landet forblev neutralt, så var der to grupper danskere der levede i stor fare under krigen. Den ene var sønderjyderne, der, eftersom Sønderjylland dengang stadig var tysk, måtte deltage i krigen på tysk side. Det resulterede i 3900 faldne. Den anden var søens folk. Mange omkom på havet som følge af torpederinger og miner når de sejlede danske varer til fremmede havne eller som fiskere. De byer der var hårdest ramt var derfor dem der havde flest søfolk og fiskere blandt indbyggerne. Med Marstals tradition for at levere søfolk til handelsflåden er det derfor ikke overraskende at krigens tab ramte særligt hårdt der. Ud af Marstals daværende befolkning på omkring 2500 døde 58 på havet mellem 1914-18. Med det chok tabene må have været for byen er det ikke overraskende at der er et monument for de omkomne foran Marstal Kirke samt et ved havnen for alle Ærø omkomne på havet under krigen. Men kig selv ind på www.byhistorie.dk/monumenter og se de mange spændende monumenter.

Årlig mindehøjtidelighed i Kristiansand

Nordmænd og danskere hædrer stadig de faldne fra Slaget ved Helgoland 1864.

KRISTIANSAND, NORGE – Den svensk-norske union lagde i 1864 jord til en begravelsesplads for de danske orlogsfolk der omkom under Helgolandsslaget.

Ved mindehøjtideligheden den 9. maj i år deltog udover medlemmer fra Danmarks Marineforening, besætningerne fra inspektionskutteren Y386 TULUGAQ samt de to marinehjemmeværnsenheder MHV 814 BUDSTIKKEN flotille 124 Århus og MHV 902 MANØ flotille 122 Thyborøn.

Ældste tjenestegørende ved Natos Fælleskommando i Stavanger, kommandørkaptajn Theis P. Riber måtte melde afbud, hvorfor kransenedlæggelse og mindetale blev afviklet af oberst (Flyvevåbnet) Gunner Ildor.

Efter højtideligheden inviterede chefen for TULUGAQ, premierløjtnant Troels Sundwald deltagerne ombord til et hyggeligt traktement.

Danskere og nordmænd mindes de faldne fra Slaget ved Helgoland maj, 1864.

(Foto: Erik Nordentoft)

Jorden rundt med den tredje Galathea-ekspedition

Inspektionsskibet VÆDDEREN er et godt bud på det fartøj, der fra august 2006 til april 2007 skal sejle jorden rundt på den tredje Galathea-ekspedition.

Skibet skal i givet fald klargøres, så det kan blive en velfungerende ramme for ekspeditionsdeltagerne.

Ikke mange inspektionsskibe har været så vidt omkring som VÆDDEREN, og det vil ikke være første gang, den får følge-skab af delfiner – eller må vige kursen for en enlig havskildpadde på vandring over oceanerne.

I 1993 promoverede VÆDDEREN dansk skibsbygning og -udrustning ved en interna-

VÆDDEREN skal måske deltage i den tredje Galathea-ekspedition. Foto: (Søværnet)

tional udstilling i Malaysia. Sommeren efter satte den på ny kursen med den sydlige halvkugle – denne gang som led i et dansk industrifremstød i Sydafrika.

Standardfartøjerne i støbeskeen

Bygningen af Søværnets nye altnuligskib MK 1 går planmæssigt fremad.

Om alt går vel, bliver den første af en række nye standardfartøjer leveret til Søværnet november 2005. Fartøjerne

skal udfylde tre forskellige roller. Træningsfartøjer for kadetter på Søværnets Officersskole, søopmåling og som fjernstyrede minerydningsdroner. Indledningsvis vil fartøjerne blive udrustet to og to til hver af de tre roller.

Det er Danish Yard, Skagen, der står for opgaven, med at bygge de i alt seks fartøjer, som skal leveres over de næste tre år.

MK 1 fartøjerne får en længde på ca. 29 meter og vil kunne sejle med en fart på mere end 13 knob. Aktionsradiusen bliver på omkring 600 sømil eller ca. 1.100 kilometer.

HANDELS- OG FISKERIFLÅDEN

30.000 krydstogts-turister til Århus

Fordelt på 21 anløb får den østjyske havneby omkring 30.000 gæster i butikken.

Nybygningen "Arcadia" fra P&O Cruises startede den 31. maj krydstogtsæsonen med at levere 2.300 potentielle kunder til de århusianske butikker.

De 21 anløb er fordelt på seks skibe. Heraf er der tre nybygninger. Ud over "Arcadia" fra P&O Cruises på 81.769 BT, er det fra samme rederi "Artemis" på 44.588 BT og

81.769 BT fylder godt op i det århusianske havne- og bybillede. (Foto: Ole Brikner, TV-News).

"Thomson Celebration" fra Louis Cruises på 33.933 BT.

Søndag den 28. august bør handelsstanden nok holde ekstra åbent. På denne dag lægger både "Westerdam" og "Rotterdam" til i Østhavnen.

I 2004 var der 15 anløb med 17.136 gæster, mens tallet i 2003 var helt oppe på 23 anløb med ca. 25.000 gæster.

Sølvbjørne til gamle Grønnedalere

Hanstholm/Thisted Marineforenings formand, Harry Josefsen har genoptaget produktionen af sølvbjørne.

HANSTHOLM-Fra foråret 1955 og et år frem, var Harry Josefsen tjenestegørende som værnepligtig korporal og bådfører på Flådestation Grønnedal.

"Dengang kunne vi alle købe en sølvnål med tekst Grønnedal" siger Harry Josefsen. "Jeg husker ikke hvor de kom fra, men jeg har båret min lige siden og det har skaffet mig mange gode kontakter. Mange kommer og spørger hvor jeg har den fra og om den kan købes. Det ved jeg af gode

grunde ikke, så nu har afdelingen fået lavet et parti der kan købes for kr. 55, 00 + porto-omkostninger".

De nye bjørnenåle har undertekst Grønnedal eller Grønland. Meningen er så, at personel der har gjort tjeneste på selve Grønnedal, kan erhverve nålen med dette påtryk, me-

dens personel der på anden vis har været omkring Grønland under tjeneste i Søværnet, kan købe nålen med teksten Grønland.

Interesserede kan henvende sig til Marinestuen i åbningstiden (fredag 16:00 – 19:00 lørdag 10:00 – 13:00) på telefon 24857445.

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Leni Kühn Ketler
Vestergårdsvej 44 st.tv.
2600 Glostrup
Tlf. 43 96 99 42
E-mail: havhexen@ketler.biz
Roskilde, Kongens Lyngby, Amager,
København, Brøndby, Gentofte,
Frederiksberg, Ishøj

BRØNDBY – Med medlemmer af Køge Marineforening og Marinestuen i byen som omdrejningspunkt, havde Brøndby Marineforening den 15. juni en yderst vellykket tur til den historiske købstad.

Det fortæller Anders Jørgen Hansen samtidig med at han remser den lange række af historiske højdepunkter op forsamlingen blev præsenteret for under byvandringen. Under kommando af Palle og Kaj kunne brøndbyfolkene bese gamle minder som mindesmærket for Niels Juul og de gamle købmandsgårde samt nye ting som Bjørn Nørgårds skitser til Dronningens gobeliner. Rundturen blev, efter det oplyste, kædet sammen med diverse "pitstop" hvor der blev serveret forfriskninger. Finalen var en gang sild og skipperlabskovs i Køge Marinestue. Brøndby Marineforening sender en stor tak til Køge afdelingen.

Ud over turen til Køge har afdelingen den 5. maj været på en anden hygsom byvandring. Denne havde udgangspunkt fra Kalvebod Brygge i København. Hovedpunkterne var D.S.B.'s historie, præsenteret af Henning Aadorf og Vestre Fængsel med John Wassar som guide.

Deltagerne fra Brøndby hygger sig under byvandringen i Køge.

ROSILDE – "Roskilde Marineforening gjorde det så igen med et vellykket besøg til Nakskov Marineforening under ledelse af Skytteforeningen og Brian", skriver Arne Lykner og fortsætter - "lørdag den 18. juni mødte 14 friske gaster på Roskilde station medbringende proviant til den lange rejse til sydhavsøen. Desværre havde vi én agterudsejling. Kursen var sat syd og vi udvekslede mange "sjove historier" undervejs til Nykøbing Falster. Her måtte vi skifte til en mindre damper mod Nakskov. Stemningen var høj da vi nåede frem. Her blev vi modtaget af vores taxa chauffør Ib Ketler, som skulle sørge for transport af svagtgående. Besøget gik først til den russiske U-båd af Whiskey klassen U-359. Det var lidt af en feltbane for mange af de ældre gaster. Alle kom helskindet gennem de små vandtætte døre. Efter en kold "svaler" spadserede nogle af os, i det gode vejr over til havnekontorets bygningen fra 1800-tallet, hvor skibsmuseet blev indrettet i 1996. Formanden for Nakskov Marineforening, Henri Holm modtog os og viste rundt mellem de meget fine modeller af ØK-skibe, bygget på Nakskov Skibsværft, som flere af os havde sejlet med. ØK folkene udvekslede mange historier om deres oplevelser ombord. Derpå bød Henri på frokost i Marinestuen "under uret" under havnebygningens tag, med udsigt over havnen og byen.

Efter et par hyggelige timer med et par velsmurte stykker

Så er der "Poulsen Bitter" til Henri Holm, Nakskov Marineforening fra Kristian Pedersen Roskilde Marineforening.

mad og hvad der hertil hører, overrakte formand, Kristian Marius Pedersen en flaske "Poulsen Bitter" til formand Henri A. L. Holm, som tak for besøget. En stor tak til Nakskov Marineforening og deres medlemmer som deltog" slutter Arne Lykner.

Ifølge oplysninger der er kommet redaktionen i hænde, deltog flere af tur deltagerne efterfølgende i et uofficielt arrangement ude i byen. Her skulle ovennævnte Hr. Lykner havde underholdt med tidens populære melodier på et klaver, der tilfældigvis stod til rådighed.

AMAGER – "Afdelingsflaget var til stede i Holmens Kirke Valdemarsdag ved Danmarks-Samfundet Storkøbenhavns stort anlagte program" oplyser Søren Konradsen.

Der kippes med flaget for kasserer Søren Konradsen 50 år den 8. august, Kurt V. Clausen 75 år den 13. august, æresmedlem Aage H. Kroman 85 år den 28. august og Søren B. Jensen 65 år den 9. september.

KONGENS LYNGBY – Der er roser til Brøndby for afviklingen af et flot sendemandsmøde og glæde over, at landskontorets strukturændringsforslag og Morsø/Frederikshavns forslag om reduktion i antallet af distrikterne blev nedstemt, oplyser Peder Møller Hansen i sit indlæg fra Kongens Lyngby.

"4. maj deltog vi med flag og flagbærer John Tang i fest-

lighederne på Sorgenfri Slot og tidligt 5. maj om morgenen deltog reserveflagbærer Mogens Boeg-Jensen og ekstra indkaldt reserveflagbærer Robin Birk ved den smukke mindehøjtidelighed for Krigssejlerne først ved Mindeankeret i Nyhavn og siden i Holmens Kirke" skriver Peder Møller Hansen videre.

Afdelingen har haft 30 medlemmer i Dyrehaven med medbragt mad og drikke. Ved Sommerfugleskydningen fik Valdemar Olsen overrakt 50 års tegnet for medlemskab af Marineforeningen. Valdemar Olsen har bestredet flere tillidsposter i afdelingen. I sin takktale indskærpede Valdemar Olsen alle de fremmødte om også i fremtiden at tage vare på Marineforeningen.

Tre nye medlemmer er kommet til Kongens Lyngby. Det er Keld Jørgensen, Einar John Nielsen og Kjeld Helmer.

Programmet for efteråret er ikke lagt endelig fast, dog er det sikkert, at første arrangement er sejlturen på Furesøen den 23. august.

Kongens Lyngbys 50 års jubilær Valdemar Olsen og fru Eva.

Desværre døde Leif Skyth Larsen den 25. maj i en alder af 76 år. Leif Skyth Larsen blev indkaldt i 1950 og gjorde tjeneste ved Søartilleriet. Afdelingen udtrykker et "Æret være hans Minde".

KØBENHAVN – Frank Horn beretter, at afdelingen i forsommeren har haft besøg af kollegaerne fra såvel Esbjerg som Assens. Hele 61 dukkede op fra Esbjerg medens fynboerne stillede med 18. "Det er altid en hyggelig oplevelse, at møde kammeraterne fra landets andre afdelinger" siger Frank Horn.

Ved forårets sidste ordinære træf i Marinestuen deltog 60 medlemmer. Formanden Gerhart Nørgaard fortalte, at afdelingen i forbindelse med 60 års arrangementerne for befrielsen var tilstede ved Mindeankeret samt ved Mindestenen på Holmen.

Svend Nielsen er blevet optaget som nyt medlem og Arne Bach har fået 25 års tagnet.

GENTOFTE – 12. maj 2005 afholdt Gentofte Marineforening 60 års jubilæum for medlemmer og pårørende.

"Det blev en festlig dag for de 23 fremmødte og et uventet besøg af Gentofte Kommunes borgmester, Hans Toft skabte ekstra kolorit på dagen" fortæller Jonny Brommann.

I forbindelse med arrangementet blev Hans Skaarup udnævnt til æresmedlem af lokalafdelingen medens Carlo Korsaa og Kaj Torp modtog Marineforeningens Hæders-tegn.

Fra jubilæumsfesten i Gentofte ses fra venstre, formand Gentofte Marineforening Pelle R. Christensen, borgmester Hans Toft, Kaj Torp, Carlo Korsaa og Hans Skaarup.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1th
3600 Frederikssund
E-mail: birger@tykskov.dk
Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted,
Gilleleje, Hundested, Hillerød,
Frederikssund, Frederiksværk

FREDERIKSSUND – "Turen til Frøslev lejren, der var programsat til den 4. juni, måtte desværre aflyses, da der ikke var tilmeldinger nok til at det kunne hænge sammen økonomisk" oplyser Tønny Poulsen og fortsætter - "Derfor var det en stor glæde at se, hvor mange der mødte op til den årlige grillfest på Pedersholm. Med høj flot sol og godt humør blev der grillet efter alle kunstens regler. Knapt 30 personer fik en rigtig hyggelig dag, og kan nu – sammen med dem der ikke var med i år – gå og glæde sig til grillfesten om et år".

På grund af Fregatskydningen i august havde bestyrelsen valgt at flytte arrangementet til juni. På baggrund af fremmødet i år afholdes grillfesten fremover i denne måned.

Frederikssunderne nyder gastronomisk grillmad i skyggefulde omgivelser.

Efter sommerferien lægger afdelingen ud med Fregatskydning den 6. august, Kammeratskabsaften den 25. august, udflugt til Nakkehoved fyr den 24. september samt foredragsaften den 29. september.

HØRSHOLM/RUNGSTED – 18 medlemmer kunne midt i april - efter veludført forårsrensning af marinestuen - sætte sig til et veldækket bord med stegt flæsk og persillesovs, forlyder det fra Jørgen Sterup.

Fisketuren 1. maj fik igen Palle Pedersen som storfanger ved et ellers noget pauvert landingsresultat. Senere samme måned nød 30 medlemmer sildemad og Dan's fremragende biksemad, inden vinterens billardturnering blev afsluttet. Her blev Ole Andersen vinder med Dan Dujardin og Jørgen Black på de næste pladser.

Pinsemorgen kunne samme Jørgen Black sammen med Eivind og frue samt K. T. Andersen byde ca. 50 deltager på morgenkaffebord.

GILLELEJE – Skovturen den 4. juni gik, ifølge Søren Svendsen "ud i det blå". Med formanden Steen Møller og fru Dorte's gode morgenbord velfortåret begav gruppen sig ud på de små biveje i det nordsjællandske.

Deltagerne kom forbi Smidstrup gamle Købmandsgård, besøgte Gilleleje Fiskerimuseum og vandrede i parken ved Tegners Museum, inden bussen kom frem til Helsingør Politistation hvor gruppen blandt andet besigtigede "fuldebrummen". Efter besøg på Kronborg var der maritimt indslag med sejlads på Øresund: Helsingør-Helsingborg tur/retur.

Dagen sluttede med et par hyggelige timer i marinestuen. "Utroligt hvad man kan få for 200 kroner, kun øllet til aftensmaden betalte vi selv" siger Søren Svendsen.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950
Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse,
Holbæk, Korsør, Skælskør

SLAGELSE – Afdelingens absolutte kulturelite "Søulkene" alias "Rynkeklubben" havde den 18. maj arrangeret bustur til det nordsjællandske. Ledsgaget af en følgegruppe fra Frederiksværk Marineforening var der besøg i den heden-gangne Arresødallejr og på Søværnets Grundskole i Auderød. Der blev også tid til et besøg i Marinestuerne i Frederiksværk og Hundested, oplyser Mogens Juul Jørgensen.

Den 25. maj blev Willy Berthelsen under sin 90 års fødselsdagsfest udnævnt til "Æresrynke" af Soulfefor-mand, Anders Friis.

Juni måneds fregatskydning trak 70 deltagere. Vejret var perfekt og stemningen i top. Det blev Tutta Hvidtfeldt fra Marinaderne, der vandt titlen som Korvetkaptajn, medens Jim Jørgensen blev fregatkaptajn. Marinaderne nedlagde korvetten kl. 14:55, fregatten sank kl. 15:46 flaget blev halet ned kl. 16:00 og fadølsan-lægget slukket kl. 17:00.

"Søndag den 26. juni fik vi uventet besøg af Søværnets Tamburkorps. Hasteindkaldt mandskab sørgede for at stuen blev åbnet, hvilket resulterede i, at vi udleverede to optagel-

Kvindelige Marineres Musikkorps og besætningerne fra øvelsesskibene THYRA og SVANEN deltog 11. juni i fregatskydningen. Inden frokost var der koncert på torvet og foran stuen. Med skud fra Erik Andersen vippede Ole Rasmussen den gamle fregatkaptajn Ole Andersen af pinden. Palle Pedersen forestod den efterfølgende præmieud-delning og takkede gæsterne fra THYRA og SVANEN, der prompte kvitterede ved at byde 12 medlemmer på sejl-tur næste dag.

sesblanketter til et par af musikere som viste sig at skulle flytte til Slagelse" skriver Mogens Juul Jørgensen videre.

Om hjørnet er der pudseaften den 14. august, besøg i Aurich den 19. til 21. august, marineaften den 26. august og udflugt til Flakfortet den 10. september.

Den 15. september overleverer Slagelse Marineforening et kirkeskib til Antvorskov Kirke. Skibet er en model af orlogsskonnerten ELBEN. ELBEN er det tredje kirkeskib, afdelingen har foranlediget ophængt i Slagelses kirker. Som sædvanligt er det æresmedlem af lokalafdelingen, Ove Andersen, der står for bygningen. Byggeprisen på kr. 30.000,- finansieres af afdelingen og ved frivillige bidrag.

NYKØBING SJÆLLAND – Et roligt forår med 13 medlemmer til pudseaften den 6. april, 23 damer til dameaften den 15. april og besøg af seks annoncører den 27. maj har præget afdelingsarbejdet op til sommerferien, oplyser Flemming Regstrup Hansen.

Sommeren har så budt på udflugt til Flådestation Korsør og Korsør Marineforening med 60 deltagere og godt vejr.

"Afdelingen har mistet bestyrelsesmedlem Steen Andersen der døde alt for tidligt natten til den 9. juni 2005. Steen var et yderst vellidt medlem, der til trods for en lang arbejdsdag, deltog flittigt og aktivt i bestyrelsesarbejdet. Han vil blive savnet, og vore tanker går til familien, ikke mindst til hustruen Susanne. "Æret være hans minde"", udtaler Flemming R Hansen.

Afdelingen ønsker tillykke til Robert Tonni Larsen 50 år den 11. august, Jan Norlander 65 år den 17. august, Gunnar Sørensen 75 år den 15. september, Erik Julius Frosig 65 år den 18. september og Ole F Christiansen 60 år den 27. september.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører Henrik Marrill Christiansen.
Grønsundvej 17
4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.
Næstved, Møen, Køge, Vordingborg,
Stevns, Haslev

HASLEV – Der er ingen tvivl om, at hvis der er et medlem i Haslev Marineforening der ar-

ger lidt op over de øvrige, så er det afdelingens ældste medlem, æresmedlem af lokalafdelingen Erik Christensen, også kaldet "kokken".

I brevet fra Preben Johansen fremgår det klart, at siden Erik Christensens indmeldelse for 56 år siden, helt nøjagtig den 12. januar 1949 har afdelingen altid haft et medlem de kunne stole fuldt og fast på. "Erik har deltaget i mange af jubilæumstævnerne på Holmen og i 2000 modtog han 60 års jubilartegnet. Når Haslev Marineforening indkalder til sammenkomster deltager Erik altid. Erik er også med når vi skal til distriktsmøder. Alle 32 medlemmer og kabyspersonale i Haslev Marineforening ønsker Erik tillykke med dagen, når han den 23. august runder 85 år" skriver Ernst Johansen.

Medlemmerne skal huske fregatskydningen den 10. september.

Æresmedlem af Haslev Marineforening, Erik Christensen runder 85 år den 23. august 2005.

KØGE – "Tøserunden" er verdens største cykellob når man går efter deltagerantallet, oplyser Jørgen Ejner Pedersen. Køge Marineforening har i en årrække brugt begivenheden til at få skrabet penge ind til driften af Marinehuset. Med over 7000 deltagere i år var der et pænt overskud ved salg af øl og vand fra den udendørs bod, foreningen – ved hjælp af en engangsbevilling - driver på havnen.

Afdelingen er i gang med at oprette en hjemmeside. På www.koege-marineforening.dk kan interesserede informere sig om adresselister, nyheder, billedgalleri og links.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943
Bornholm

RØNNE – Regentparrets besøg på Bornholm i maj gav anledningen til, at Bornholms Marineforening viste flaget frem ved Danmarks-

Flemming Svendsen, Bornholms Marineforenings formand - under hårdt arbejde ved regentbesøgt i maj.

samfundets flot anlagte faneborg på Rønne Havn. Afdelingen stillede – grundet antalsbegrænsning – med de bestilte to mand.

Lørdag i udgivelses ugen for Under Dannebrog (uge 32) arrangeres der - i samarbejde med Skippeforeningen - grillefest ved Sjøgaarinj, oplyser Børge Dahl-Mortensen.

ler", lyder det fra Hans Chr. Larsen.

Afdelingen kipper med flaget for Per Jacobsen 40 år den 8. august, Børge Jørgensen 80 år den 22. august, Ove Skjold Petersen 60 år den 25. august, Ingvar Niclassen 70 år den 16. september samt Bent Kaare Rasmussen 60 år den 26. september.

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg,
Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøsbø,
Købing, Faaborg, Langeland, Middelfart

SVENDBORG - Den maritime golfturnering, som sponsoreres af SIMAC (Svendborg Internationale Maritime Academy), blev afviklet på Svendborg golfbane den 27. maj med godt 50 deltagere fra flere marineforeningsafdelinger og de maritime skoler samt inviterede fra rederier, Søfartsstyrelsen, assuranceselskaber med flere. Vandrepokalen for herrer blev vundet af Ole Nielsen fra Kolding Marineforening, damernes pokal af Birte Due Jensen fra Svendborg, skriver Kurt Kaysen.

Den 12. juni var 41 deltagere på bustur til Århus for at se havnen og efterfølgende besøge Den Gamle By. Afdelin-

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Erik Jensen
Tornskadevej 495
4900 Nakskov
Tlf. 5495 5218
E-mail: ej@jensen.tdcadsl.dk
Nakskov, Nykøbing Falster

NYKØBING FALSTER

– "Med sommerens komme er aktivitetsniveauet i Nykøbing Falster Marineforening, sædvanen tro, sat på vågeblus. Dog har vi stadig lørdagsåbent fra 10-14, og stadig fine besøgstal på mellem 20 og 30, fremmødte hver lørdag. Dog vil bestyrelsen gerne appellere til de medlemmer, som endnu ikke har set den nye Orlogstue, om at komme forbi, og besigtige de nye foreningsloka-

gen blev mødt af havnekaptajn Knud Erik Møller, som er medlem i Svendborg, og fik en fantastisk interessant rundtur overalt i den store havn, også på steder som normalt er afspærret.

Aktivitetssudvalget arrangerede en cykeltur i maj måned og har flere på programmet hen over sommeren. Det er en rigtig god måde at blive rystet sammen på.

Fregatskydningen finder som sædvanlig sted i Christi-ansminde, søndag den 14. august.

Byens adoptionsskib, THE-TIS kommer på officielt besøg i dagene den 26. til den 29. august. Der bliver modtagelse med kanonsalut og parade på kajen, rundvisning om bord og genbesøg i marinestuen, og mange andre arrangementer.

Der kippes med flaget for Preben Henriksen 70 år den 11. august, Arne Engstrøm 70 år den 12. august Visti Pedersen 60 år den 14. august, Ole Jacobsen 60 år den 20. august, J.J. Jensen 85 år den 22. august, Gunner Markussen 70 år den 15. september, Mouritz Sloth 70 år den 20. september og endelig Hans Milter 70 år den 1. oktober.

ASSENS - Sæsonens kammeratskabsaftener sluttedes med sildemad og filmen "Det gode skib Martha" siger Finn Ekkelund.

Han fortæller også, at de 51 personer der med Willemoes Rejser den 21. maj var på tur til Sjælland, havde en god dag. Med udgangspunkt i en bitterservering af Roskilde Marineforenings Formand Kristian Marius Pedersen, gik turen over Vikingskibsmuseet - grillmenu i Marinegården i Brøndby - til Holmen, hvor Mastekranen var det store hit. Også her var den lokale marineforening - København - vært ved en traktering. Den bestod af stærk kaffe og lækker æblekage. "En stor tak til både Roskilde, Brøndby og Københavns Marineforeninger som så sandelig gjorde deres til, at vi fik en meget hyggelig dag" lyder det fra Finn Ekkelund.

Afdelingen deltog Valdemarsdag med flaget ved processionen gennem Assens og den efterfølgende seance i kirken. Dagen sluttede med varm kakao og pølser i Marinestuen.

Inden starten på næste sæsons kammeratskabsaftener den 13. september, afvikles fregatskydning med grilleparty den 20. august.

Der svinges med huerne for Svend Åge Kristensen 70 år den 2. august, Ole Andersen 60 år den 16. august, Danni Holten Larsen 70 år den 26. august, Poul Henning Hansen 70 år den 14. september samt Torben Miller Andersen 50 år den 17. september.

NYBORG - Det nye flagspil blev indviet med bådsmandspibesignal og kanonsalut den 28. maj kl. 11:00, oplyser Karl-Erik Sørensen. Sammen med flagspillet afsløredes en messingplade med navne på sponsorer og arbejdssjakket ved spillets tilblivelse.

Ellers arbejder Nyborg Marineforening aktivt på at få etableret et søfartsmuseum i byen. Starten på museet kunne være den store samling af foto, effekter og scrapbøger, Carl Boutrup gennem mange år har samlet omkring Storebæltsoverfarten. Carl Boutrup er tidligere ansat ved overfarten samt medlem af Nyborg Marineforening. Frem til 13. august er udstillingen - med bistand fra afdelingen - etableret i Korsbrødergården.

Der flages for Ejvind Fredslund Kjeldsen 75 år den 7. september, Svend Semberg Olsen 60 år den 9. september og Lars Pedersen 50 år den 26. september.

Med signallagene: Baren er åben - Det samlede antal personer ca. 50 - Øvelse - Hold klar - De er på et farligt sted - bestod flagspillet ved Nyborg Marineforening sin prøve den 28. maj 2005.

KERTEMINDE - Lejekontrakten for Marinestuen med Ker-teminde Kommune er nu forlænget til april næste år, oplyser Jørgen Jørgensen. Og afdelingen har da også god brug for lokalerne. Hver søndag er der åben fra kl. 10:00 til 13:00. Onsdag er stuen helliget pensionister og efterlønnere ligeledes fra kl. 10:00 til 13:00 - samme dag er der billard om aftenen.

Tillykke til Mogens Rasmussen 50 år den 23. maj, Peter Glerup 50 år den 14. august, René Aarenstrup 60 år den 26. juni, Ole Thor Hansen 60 år den 11. oktober, Torben Kulman Andersen 60 år den 11. november, Ivan Knudsen 70 år den 21. oktober, Per Danchell 70 år den 4. november, Erik Frederiksen 70 år den 6. september og Konstantin Hansen 70 år den 9. september.

FAABORG - Det er en tydelig glad formand, Flemming Mortensen der kan berette, at Faaborg Marineforening og Faaborg Kommune - til afløsning for HAJEN - har fået tildelt ét af Søværnets nye standardfartøjer som adoptionsskib. Ifølge Flemming Mortensen forventes skibet - der i øvrigt bygges i Faaborg - at være færdig til levering i løbet af 2007.

40 deltagere har været på veteranbiludstilling og besøg i Assens Marinestue. Arrangementet fandt sted den 4. juni og blev - ikke mindst på grund af den gode behandling af Ole Henry Julsrud og besætning fra Assens Marineforening - en god oplevelse.

Den 6. august deltog afdelingen i Faaborg bys "maritim dag".

Der flages for Kai Banke 70 år den 7. maj, Holger V. Folkesen 75 år den 15. juni, Arne Rasmussen 60 år den 19. juli, Helge Madsen 70 år den 24. juli, Niels Jensen 80 år den 13. august og Jørgen Mikkelsen 60 år den 26. august.

LANGELAND - Det blev carolineren "Samka", der i år lagde dæk til afdelingens årlige udflugt, oplyser Peter Rieck. Skibet - der nu fungerer som museumsskib - bragte langfærdnerne ved til Marstal, hvor busser stod klar til at klare den landsværks transport.

Den guidede tur på Æro

var en god oplevelse. Turen gik rundt om "Søbygård", Skjoldnæs Fyr, frokost på Søby Cafeteria, byvandring i Æroskøbing, inden "Samka" ingen tog last ombord, og bragte den store gruppe sikkert tilbage til Rudkøbing.

Efter ansøgning har Langelands Marineforening fået tildelt et nyt flag af Danmarks-Samfundet. "Formand Kaj Larsen, flagbærer Jørn Foss og flagløjtnant Peter Rieck fik flaget overrakt Valdemarsdag af Hans Kongelige Højhed Prins Joachim, amtsborgmester Jan Boye og formanden for Danmarks-Samfundet i Fyns Amt, Preben Petersen", siger Peter Rieck og fortsætter - "Det skete under et meget flot arrangement i Den Fynske Landsby. Justitsminister Lene Espersen holdt en rigtig god tale for flaget, og der var fin underholdning med sang og musik. Der blev i alt uddelt 25 faner og flag".

Afdelingen håber at Langelands Museum vil modtage det gamle flag, ellers bliver det brændt efter reglerne.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Kurt Møller Jensen
Teaterstien 4, 2. th.
6100 Haderslev
Tlf. 7452 5540
E-mail: kurtmj@tiscali.dk
Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia,
Kolding, Haderslev, Aabenraa

FREDERICIA - Flere af Marineforeningens medlemmer var aktiv i modstandsbevægelsen i 1940-45. Således også Helge Hermann fra Fredericia Marineforening. Helge Hermann blev taget af tyskerne lige før Danmarks befrielse og henrettet den 12. april 1945, kun 24 år gammel.

På dagen for henrettelsen nedlagde medlemmer af Fredericia Marineforening en krans ved Helge Hermanns gravsted. Foreningen udtaler et "Æret være Helges minde".

Sammen med Sømændenes Selskabelige Forening og Fisker & Sømændsforeningen i Fredericia var afdelingen også til stede under mindehøjtideligheden ved minebøssen den 4. maj. Omkring 35 personer deltog i den lille højtidelighed, hvor der var tale af borgmester Uffe Steiner Jensen og Pastor Birger Larsen, Erritsø.

Busturen til Haderslev, Aabenraa og Gråsten samlede 25

Medlemmer fra Fredericia Marineforening klar til at lægge krans ved modstandsmanden, Helge Hermanns grav.

deltagere. Selv om Haderslev Marineforening åbenbart ikke er kendt af folk i byen, lykkedes det efter en længere søgerrunde at finde stuen. Efter et par gode timer i Haderslev hvor formanden, Palle Kok fortalte om Marinestuens fortid som Brandstation, gik rejsen videre til Aabenraa. Her stod den på en fantastisk Bof

Stroganoff - "Der var smagt til efter kogebogen og en nænsom hånd. Alle var enige om, at det var en ret alle kunne lide - stor hånd til hovmesteren og til de gaster der stod for serveringen" skriver Ejgil Bisbjerg. Efter en rundtur til Gråsten sluttede turen med en kold øl i Fredericia Marinestue.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Bjarne Thorngrim Jensen
Øster Allé 5
8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 52 65
Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg,
Horsens, Samsø, Skanderborg

Randers Marineforening nedlægger krans ved mindekorset i Romalt.

RANDERS - Den 5. maj deltog Randers Marineforening ved kransenedlæggelsen ved mindeankeret på Randers Havn, beretter Knud Erik Bülow.

Efter højtideligheden på havnen mindes afdelingen Carlo Randrup Thomsen, der i marts 1945 under en våbentransport blev skudt af tysker-

ne. På nedskydningsstedet på Kristrup Engvej i Romalt nedlagde Gunnar Strangholt og Knud Petersen krans ved mindekorset.

Randers Marineforenings formand, Lars Gjøttermann holdt en kort tale og sagde blandt andet - "Jeg - blandt mange - kender kun friheden og glemmer let hvilken betydning friheden har. Så er det godt en dag som denne, at huske de fem år hvor danskerne ikke selv kunne bestemme. Det er godt at huske på, at denne frihed ikke kom af selv, men blandt andet kom gennem en indsats fra danskerne som gjorde værnemagten trods. Carlo Randrup Thomsen, medlem af Randers Marineforening var en af disse, "Æret være Carlo Randrup Thomsens minde"".

Afdelingen minder om skovturen den 27. august.

Der kippes med flaget for Jens Oluf Andersen 90 år den 3. august, Willy Thirstrup 75 år den 6. august, Aksel L. Petersen 70 år den 15. september, Ole Nielsen 60 år den 23. september og endelig Kaj W. Thorgesen 70 år den 28. september.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

ESBJERG - Erik Lassen Sørensen beretter, at turen til Holmen i juni blev en succes. "Da interessen sidste år var overvældende, besluttede vi at gentage turen i år. Det blev for mange et nostalgisk tilbageblik" skriver han blandt andet. Turen til hovedstaden gav også anledning til at deltage i mindehøjtideligheden i Zions Kirke i forbindelse med 60 året for befrielsen.

Formanden for Esbjerg Marineforening, Henning Baagø Svinth benyttede den årlige sommerfest til at indføre en ny skik i afdelin-

gen: aflæggelse af faneed for alle afdelingens flagbærere. Henning Baagø Svinth berettede kort om flagets historie, sædvaner og skikke, inden de enkelte flagbærere blev kaldt frem for at aflægge eden som formanden oplæste. Efter seancen modtog hver flagbærer et eksemplar af den oplæste manual.

Der er i øvrigt masser af tilbud til medlemmerne i den kommende tid. August byder på Esbjerg Festuge med underholdning og musik på kajen, samt bustur til Flensborg med sejltur til Glücksburg. I september får afdelingen besøg af United Navy Ceremonial Guards der opfører tæto på pladsen foran Marinestuen. Oktober har ulkeaften med klipfisk samt filmaften på programmet.

Ny skik i Esbjerg - aflæggelse af faneed.

Stemmingsfyldt skovbillede med Viborg Marineforenings nye fregatkaptajn Per Sørensen i front.

VIBORG - Afdelingen havde den 7. maj retur besøg fra Glyngøre efter Viborgensernes besøg i det nordlige Salling den 12. marts. Formanden Vagn Christensen oplyser, at det var en god og hyggelig dag og siger i øvrigt tak for gaverne.

Fregatkydningen i juni trak 25 gaster af huse. Efter to timers hård kamp stod det klart, at fregatkaptajnen for den næste periode hedder Per Sørensen. Ved den efterfølgende fest i Marine-

stuen var der uddeling af præmier til fregatkaptajnen og de skytter, der ved held og snilde havde nedskudt diverse sejl.

Renoveringen af Marinestuen går planmæssigt. Efter færdiggørelse af det kombinerede kontor, bibliotek og fjernsynsstue ser det ud til, at herlighederne kan vises frem til september. Årets sejltur med "Margrethe den 2." er arrangeret til den 10. august kl. 19:00.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jan V. Gravesen
Posthusvej 34
Balling,
7860 Spøttrup
Tlf. 97564042
Skive, Lemvig, Ringkøbing, Hanstholm/
Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

GLYNGØRE – Fregatskydningen startede som traditionen byder, med klart flag, dronningens skål og klargøring af skyderækkefølgen, fortæller Jens Th. Carlsen.

Formand Poul Hansen havde fremskaffet en flot halvautomatisk salonriffel med en enorm kikkert. "Efter de første halvt hundrede skud – hvor automatikken kun virkede hver tredje gang – måtte et medlem hjem og hente den gamle salonriffel fra drengeårene. Ved første skud skød han mesan topsejlet ned og så gik det ellers med ét langt sejt træk med at nedlægge de efterfølgende. Det gav lidt sænkning i ølkassen." lyder det fra Jens Th. Carlsen.

Ved skud nr. 417 stod det klart, at næste års fregatkaptajn blev Stig Nielsen. Efter skydningen var der bixsemad med spejlæg i Marinestuen.

SKIVE – Skive afdelingen stillede med 24 skytter, da de på Kristi Himmelfartsdag afviklede fregatskydningen, beretter Henriette Coréll Lundberg Pedersen.

Konkurrencen blev holdt i god ro og orden og kunne afsluttes kl. ca. 13:00 med kåring af Børge Paaskesen som fregatkaptajn 2005.

Under den efterfølgende spisning blev Skive Marineforenings tidligere formand, Ove Henriksen udnævnt til æresmedlem af lokalafdelingen.

Skive Marineforenings fregatkaptajn 2005, Børge Paaskesen.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer Carl Frede Haugaard
Danmarksgade 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen,
Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

SKAGEN – Jan Siiger Hansen fortæller, at afdelingen og "Havfruerne" i fællesskab har været på en heldagstur til Læsø. Sommerauktionen den 24. maj havde for første gang i mange år ny auktionarius. Den tidligere auktionarius – MING – døde den 20. maj. "Vi vil altid huske ham for hans gode humør og hurtige replikker" siger Jan Siiger Hansen.

Marinestuens 25 års fødselsdag den 14. august fejres med "ålespisning" medens der den 20. august er udflugt til Hanstholm.

Afdelingen kipper med flaget for Ole Knude Jensen 70 år og Svend Erik Jacobsen 60 år 2. juli, Ole Sørensen 75 år den 18. juli, Jens Frederiks Hjermitsev 75 år den 26. juli, Poul Erik Christensen 80 år den 15. august, Jens Fredborg 50 år den 16. august og endelig Kai Vestergaard 60 år den 23. august.

HJØRRING – Afdelingen starter den nye sæson med søndagsåbent i Marinestuen den 4. september og den 2. oktober oplyser Bent Simonsen. Medlemmerne inviteres også med til distriktsmødet i Nibe den 18. september. Der kippes med flaget for Jørgen Sørensen 70 år den 4. oktober og Jacob Egholm der runder 80 den 7. oktober.

FREDERIKSHAVN – Som nævnt i seneste Under Dannebrog var der tanker fremme blandt medlemmernes bedre halvdele om at danne en støtteforening. Den er nu en realitet og navnet bliver sandsynligvis "FSF Ladies", oplyser Carl Frede Haugaard. Den nye støtteforening fik sin ild-dåb i forbindelse med afviklingen af Frederikshavn Marineforenings 85 års stiftelsesdag den 12. juni. Her stod de for arrangementet, og diskede i den anledning op med en særdeles lækker frokost.

Afdelingen har besluttet at tegne medlemskab af den nyoprettede Dansk Ubådsfore-

ning. Medlemmerne af bestyrelsen har været til reception på Skoleskibet "Danmark" inden skibets togt til USA. Samme skibs besætning kommer i øvrigt – sammen med besætningen fra DANNEBROG – en tur omkring Marinestuen i efteråret. Besøgene er opfølgning på initiativet fra Frederikshavn Marineforening sidste år.

September byder på jubilæumsfest i anledningen af 10 året for erhvervelsen af afdelingens Marinehus. I oktober er der fregatskydning og kom-sammen-aften med spisning og foredrag. Det bliver også i oktober starten går på fyraftenstræffene, der kommer til at ligge fredag eftermiddag. November har ulkeaften, julefrokost og udnævnelse af "Årets Mariner", inden december lukker og slukker året med julebingo og nytårstræf på årets sidste dag.

AALBORG – Skovturen til "Missil Olsens" ejendom på Djursland blev en stor succes, oplyser Per Jacobsen. 70 deltagere kunne efter morgenmad i Marinestuen begive sig ud på rejsen. Efter et større grillarrangement hos "Missil Olsen" – der som tak for den store gæstfrihed modtog en "kaptajnsstok" samt afdelingens våbenskjold - var der afgang til Marinestuen i Ebeltoft, hvor der blev hygget et par timer, inden rejsen gik tilbage til Aalborg. Her ventede der varme pølser serveret af hovmester Jørgen. Turen var meget vellykket og de to arrangører Thomas Gede og Leif Brandi kan med tilfredshed se tilbage på dagen.

En flok glade Aalborgfolk på skovtur til Djursland.

HIRTSHALS – 32 af afdelingens medlemmer kæmpede sidst i maj om fregatkaptajn titlen. Det skete på Skytteforeningens baneanlæg ved Sdr. Ringvej, beretter Ole Nielsen.

Der måtte 247 skud til, inden Henry Andersen fik ram på krudtkammeret og dermed modtog pokal og titel af sidste års vinder Louis Jensen. Kl. 14:00 sluttede skydningen, hvorefter selskabet forhalede til Marinestuen for præmieoverrækkelse og skafning.

Ud over fregatkaptajn Henry Andersen fik følgende overrakt præmie: Jørgen Alfred Pedersen, Frans Nielsen, Ole Skov (to stk.), Bent Larsen, Kaj Vie, Ole Ejstrup, Georg Hjermitsev og Mogens Frederiksen.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Træffes på mobiltelefon 20 45 30 82
Godthåb, Egedesminde

Sommerfugleskydning i Kongens Lyngby

Robin Birk måtte trække sig til fordel for Søren Nielsen

KONGENS LYNGBY – Med ni mand fra Flottans Män, Halmstad som gæster, kunne Kongens Lyngby i starten af juni afvikle den traditionsrige Sommerfugleskydning.

Startende med morgenaudiens, flaghejsning og kongesang i restauranten på Lyngby Stadion, kunne den sportslige begivenhed senere finde sted på terrassen bag Lottenborg.

Ny Fuglekonge i Kongens Lyngby, Søren Nielsen i midten med afgående Robin Birk med fuglen medens formand Peder Møller Hansen retter på skærftet.

Om konkurrencen er gået sportsligt korrekt til er redaktionen ubekendt, men faktisk er, at der blev lirket en del ved diverse plader og søm inden Mogens Bøeg-Hansen blev kronprins og Søren Nielsen ny sommerfuglekonge. Søren Nielsen glædede sig i sin takketal over, at være medlem i en forening, hvor der kun eksisterer én klike – underforstået alle medlemmer med ledsagere. Han bød også de tilstedeværende på en omgang, og bad i den forbindelse serveringspersonalet om at fylde vandkanderne op.

Under frokosten overrakte ordstyrer formand for Flottans Män, Halmstad, Kongens Lyngby afdelingen en flot bog om "Svenska ubåter i 100 år".

Lavet er nu klar til krebssegildet i Halmstad den 27. august samt første skydeaften i den nye sæson den 5. september. Ellers ligger målet – ifølge afgående landsformand Otto Lichtenberg – for 2005/2006 træningen klar: Brøndby skal "bankes" af tronen – første delmål er distriktskydningen den 26. september.

Næstved vært for næste års landsskyttestævne

Afvikles i dagene 18. til 19. marts 2006

NÆSTVED – Desværre nåede skyttelavets formand, Knud Jensen ikke at opfylde rollen som vært for landsskyttestævnet 2006.

"Den 9. juli sov Knud stille og roligt ind på Næstved Sygehus" oplyser Jens Nielsen. "Knud Jensen blev medlem af Marineforeningen i 1995 og straks herefter i Skyttelavet. Han kom hurtigt i lavets bestyrelse, hvor han blev formand i 2000. Knud vil blive savnet i Marineforeningen og skyttelavet grundet sin store hjælpsomhed og sit stille og rolige væsen. "Æret være hans minde", slutter Jens Nielsen.

Fregatskydning i København

Københavneren fik hjælp fra Nakskov og Amager

KØBENHAVN – Fregatskydningen havde trukket 31 veloplagte skytter med til kampen om den ærefulde titel.

Ifølge Frank Horn var der repræsentanter fra såvel Amager som Nakskov blandt skytterne. Alligevel blev det Per Bengtsson der trak sig tilbage som årets fregatkaptajn. Ved den efterfølgende frokost var der også hæder til årets skytte og klubmester, Flemming

Fregatkaptajn 2005 København Marineforening, Per Bengtsson.

Hansen samt erindringspokaler til de skytter der skød diverse sejl ned.

TEL & FAX: +45 33 12 82 53
POSTGIRO NR: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

DK-1054 KØBENHAVN K
PEDER SKRAMS GADE 3
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAND.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

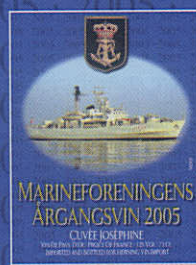
M. W. Mørch & Søn's Eftf. ApS

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATUREORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

Årets Marinevin 2005 - nu på lager

Yderligere information hos:
Thomas Gede · Aalborg Marineforening · Tlf.: 4051 0700
-eller direkte hos leverandøren: 9712 5760

ASSENS

Stig Eilertsen
Hans Thyge Overgaard

BRØNDBY

Preben Thygesen
Jørn T. Nielsen
Poul Jakobsen

EBELTOFT

Elund Pedersen
Leif Skovgård Rasmussen
Lars Skriver Kragegaard
Frits Nielsen
Nils Jørgen Tastum
Svend Olesen
René Møller Pedersen
Harry Olesen Vang
Peter Blom

ESBJERG

Henning Balsby Wang
Jens Ammer Sandahl
John Houmark Frederiksen
Henning Storm Jespersen
Bent Christian Dahl
Ernst Birkelund Mogensen
Elvin Arnfred Knudsen
Viktor Andreas Rasmussen

FREDERIKSBERG

Mogens Wium

FREDERIKSHAVN

Tonny Rosenkrans Gabrielsson

GENTOFTE

Jan Leylender

GILLELEJE

Søren Bomø
Preben Winther Christensen
Brian Dahl
Ulrik Fredlund Hansen
Michael Jårløv
Jesper Johansen
Kurt Jørgensen

GLYNGØRE

Gunnar Madsen
Mogens B. Christensen

GRENÅ

Svend Kjær Madsen
Erik Karlsen
Jørn Diget
Niels Erik Christensen

HADSUND

Bent Richter

HALS

Niels Joensen

HILLERØD

Arne B. Ahrenst

HIRTSHALS

Kaj Olesen
Kurt Ritter
Carlo Haugaard Pedersen

HORSENS

Jens Tirsvad Nielsen
Morten Bach Pedersen
Kasper Schou Sørensen

HUNDESTED

Christian Baagø
Jørgen Nielsen

HØRSHOLM

Jørgen Mayland

ISHØJ

Carlo Finn Persson

KALUNDBORG

Erik Søren Mohr

KONGENS LYNGBY

Keld Jørgensen
Einar John Nielsen
Kjeld Helmer Børglum

KORSØR

Carsten Præst Schmidt
Preben Frederiksen
Bjarne Alting Frederiksen
Finn Olsen
Peter Nommesen
Bent Houlberg Jensen

KØBENHAVN

Tonny Jøchumsen
Preben Jan Magelund
Kaj Kristensen

KØGE

Knud Jensen
Henrik Øgendahl
Karsten Peter Smith
Claus Gerløv Jeppesen
Peter Septrup
John Edgar Nervik Eriksen
Bjarne Kruse Møller

LEMVIG

John Merrill Lund
Aage Andersen
Egon Kusk Pedersen

MARSTAL

Torben Esmann Christiansen
Michael Andersen
Jan Achton Simonsen
Bjørn Sørensen
Judy Madsen

MØEN

Michael Rasmussen
Børge Reno Andersen

NAKSKOV

Kurt Aamand

NYBORG

Henning Juulsgaard Hansen
Fritz Bonde

NYKØBING FALSTER

Aksel Niko Hvoerslev

NYKØBING SJÆLLAND

Kurt Flemming Stenholt
Sørensen

PADBORG/GRÅSTEN

Erik Petersen
Paul Møller

RIBE

Helge Feldthaus Fyhn

SKAGEN

Bo Meyer
Per Christensen
Leo Jensen
Jesper Anker Weesgaard Holm
Jesper Rasmussen
Ernst Emil Pedersen
Carsten Madsen

SKIVE

Kim Iskov

SKÆLSKØR

Dennis Søren Andersen

SLAGELSE

Ludvig Marinus Jessen

SØNDERBORG

Poul Frederik Bendtsen

THYBORØN

Svein Neseth

ÆRØSKØBING

Knud Grue-Sørensen

AABENRAA

Hans Michael Jebsen

AALBORG

Erik Ingolf Nielsen
Peter Steen Kristensen
Finn Kjeldgaard Jensen
Hugo Larsen
Johnny Hougaard Nielsen

Dansk Illustreret Skibsliste 2005

Skibslisten indeholder nu flere nye features samt mange nye opdaterede fotos.

Bestil nu på:
www.soefart.dk

Kr. 375,-
incl. moms og
forsendelse/indland

Seapress ApS

Tlf.: 86 25 89 00 Fax: 86 25 89 99

Mail: michael@soefart.dk

www.soefart.dk

Danmarks Marineforening har pr. 30. juni 2005:
9.871 medlemmer

Smukke enheder fra Søværnet

THYRA og SVANEN netop ankommet til Nykøbing Mors havn. (Foto: Pressefotograf Poul Erik Bilstrup, Morsø Folkeblad).

Det ser ekstremt hyggeligt ud – men for de ombordværende kadetaspiranter er det ramme alvor.

Officersuddannelsen af linier i Søværnet tager på nuværende fem år. Heraf foregår de fire med udgangspunkt i Søofficersskolen på Holmen. Men inden skolen slår sine døre op, er der et par alvorlige hurdler der skal overvindes. Et af disse er oplæring i almen sømandskab ombord i et af Søværnets to sejlførende enheder Y101 SVANEN og Y102 THYRA.

Rekrutteringsgrundlaget til linieofficererne kommer fra to grupper. Unge med en gymnasieuddannelse (HTX, HF eller matematisk) der målrettet går efter Søofficersskolen, eller værnets stampersonel fra konstabel og sergentgruppen.

Lykkes det ikke for de udefra kommende aspiranter at kvalificere sig til fortsat uddannelse, må de efter ét år – som hovedregel – forlade Søværnet. Årsagen er, at denne gruppes uddannelse på Sergentskolen kun tager udgangspunkt i at kvalificere dem til kadetaspiranter. Hermed har de ikke de specialuddannelser som stampersonellet har, uddannelser der automatisk giver stampersonellet kompetence til at komme tilbage til de stillinger de havde, inden de blev optaget som kadetaspirant.

Uanset hvilken gruppe

aspiranterne tilhører, starter uddannelsen med en seks ugers grunduddannelse på Auderød. Så går det gennem Sergentskolen til sergentuddannelsen. Sidste del af første år bliver herefter brugt til praktisk uddannelse og træning blandt andet ombord på GEORG STAGE, på THYRA/SVANEN samt på orlogskuttere af BARSØ-Klassen. Ved udgangen af første tjenesteår kommer så dommen: Optagelse på Søofficersskolen som kadet eller ej. "Det er hårde odds" siger chefen på THYRA, kaptajnløjtnant Øivind Bach, "Men vi skal bruge dette år til at få klarhed over, om aspiranten besidder de egenskaber Søværnet kræver for at skabe sig en fremtidig karriere som Søofficer af Linien. Hermed spilder vi hverken de unges eller Søværnets tid".

For enkelte der i første omgang sies fra, er der dog mulighed for at få et år på græs – "Nogle mangler – efter Søværnets bedømmelse – kun nogle få færdigheder for at komme ind på skolen og de skal selvfølgelig havde en ekstra chance", siger Øivind Bach.

To linier

Søofficersuddannelsen er delt i to linier – navigation og teknik. På Søofficersskolen deles en række fag med udgangspunkt i det område den enkelte kadet vælger. Efter tre år på skolen og dermed fire års uddannelse i Søværnet, udnævnes kadetterne til løjtnant (Søværnet) inden premierløjtnantsgraden og sablen året efter er i hus.

Efterfølgende forfremmelser tager i dag udgangspunkt i et fortsat løbende uddannelses- og tjenesteforløb, der kvalificerer de enkelte officerer til højere rang og større ansvarsområder.

FAKTA:

Besætningen består af 4 faste samt 4 til 7 kadetaspiranter, som er ombord i en periode på 4 til 6 uger.

Den faste besætning er:

- Chefen (kaptajnløjtnant)
- Næstkommanderende (oversergent/sergent)
- Kokken (marinekonstabel/marinespecialist)
- Dækgast (marinekonstabel/marinspecialist)

Den ældste skibschef – i dag kaptajnløjtnant Øivind Bach – er chef for skoledivision 3 (SVANEN & THYRA). Kaptajnløjtnant Palle K. Lauritzen er chef for SVANEN.

Den faste besætning er tilkommanderet skibene fra tilrigningen påbegyndes i starten af april til slutningen af oktober, hvor afrigningen finder sted.

Afsender:
Glumsø PortoService ApS
Hjulmagervej 13
9490 Pandrup
Ændringer vedrørende abonnementet
ring venligst 33 15 28 86

[E]